

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čepovni račun številka 10.608

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Preseljevanje Nemcev

Na podlagi sporazuma med sovjetsko Rusijo in Nemčijo je sklenjeno, da se bodo preselili iz Rusije v Nemčijo vsi Nemci, kateri so prebivali tamkaj že stoletja. Prav tako se vrnejo v nemško domovino vsi nemški kolonisti iz Estonije, Letonije in Litve. Pogajanja z baltičskimi državami so že v teku in je z Letonijo določen rok za izvršitev preseljevanja. Pripadniki nemške manjšine na Letonskem se bodo takoj začeli izseljevati v Nemčijo. Prese-

ljevalne komisije so že na delu. Kakor hitro bo zaključena omenjena preselitev Nemcev, pride na vrsto preseljevanje Nemcev v Nemčijo iz Madžarske, Jugoslavije, Romunije in ostalih balkanskih držav. Izseliti se bodo morali vsi pripadniki nemške narodnosti. Tisti pa, kateri bodo odklonili preselitev, bodo zgubili pravico do manjšinske zaščite in se bo smatralo, da se za bodočnost odpovedujejo svoji nemški narodnosti.

Stalno napredovanje zaveznikov med Mozelo in Saro

Prevažanje angleških čet na zapadno bojišče se nadaljuje z vso naglico in tja prihajajo že tudi prve francoske kolonialne čete. Za prihodnje mesece pričakujejo prve prevoze čet iz angleških dominijonov. Velika Britanija bo postavila na zapadno bojišče proti Nemcem enako število čet, kakor Francija. Nadaljevanje napredovanja francoskih čet vzdolž nemško-luksemburške meje se še vedno nadaljuje kljub nemškim protinapadom s ciljem: izgubljene postojanke zopet zavzeti. Francozi in Angleži že obvladujejo vse ozemlje med rekama Mozela in Sara. Tu hočejo zabiti zavezniki močan klin med sovražnikovo fronto. Ker stoje francoske in angleške čete na osvojenih gričih, ima-

jo tamkaj popoln pregled vsega nemškega zaledja do mesta Trier. Naglica, s katero so obvladale francoske čete podminirana polja ter ostale zapreke z malenkostnimi izgubami, je vzbudila pri Nemcih začudenje in vznemirjenje. Francozi in Angleži rušijo košček za koščkom nemško obrambo v utrjenih črtah, da bi se na ta način prebili skozi. Ta način prodiranja je počasen ter dolgotrajen, a je edino uspešen in brez velikih žrtev. Napad na celi bojni črti bi zahteval, ako bi bil spremljan od uspeha, milijon mrtvih. To velja za primer, da bi se lotili takega napada Francozi in Angleži, kakor ako bi ga izvršili Nemci.

Obračun s komunisti in boljševiki

Pred vojnim sodiščem v Parizu je pričelo zasliševanje 39 zaprtih bivših komunističnih poslancev, 30 pa je najbrž še pravočasno pobegnilo v inozemstvo, ker v Franciji ne vedo, kje so. Med pobeglimi je tudi znani komunistični voditelj Thorez. Takoj po zaslišanju so bili komunistični poslanci odvedeni v ječo, kjer čakajo na razpravo, ker so proti nekaterim že sestavljene obtožnice. — Italijanski fašizem se je po svojih vodilnih glasilih hudo zagnal v boljševike, kateri zasedajo baltičske države. Italijanski fašizem odločno odklanja vsako skupnost z boljševizmom.

Za fašizem je komunizem ostal to, kar je bil, gibanje laži, goljufivosti, surovega, zverinskega nasilja. Italijanski dopisnik iz Baltika objavlja dobesedno v znanem italijanskem listu »Corriera della Sera«: »Danes se je zgodilo (glede baltičskih držav) tudi to, da stojijo nasledniki krščanskih viteзов nemškega reda (Prusi) nemo ob strani, ko prihajajo nasledniki Ivana Groznega (boljševiki) s tisočeriimi tanki in bombnimi letali, da obnovijo imperialistično (svetovno vladarsko) politiko carja Petera Velikega.«

Ruska trdnjavska črta

Sovjetska Rusija zahteva od Litve dovoljenje, da sme na njenem ozemlju zgraditi trdnjavsko črto proti Nemčiji. Ta utrditev bi bila nadaljevanje trdnjav, katere bo zgradila sovjetska Rusija tudi vzdolž vse nove zahodne meje ter bivšo

poljsko ozemlje od madžarske meje na Karpatih do vzhodne Prusije. Ta trdnjavski pas bo zgrajen po vzoru francoske Maginotove in nemške Siegfriedove obrambne črte ob Renu.

Nova balkanska zveza

Na vidiku je nova zveza balkansko-podonavskih držav. Prvi uspeh za to zvezo je sporazum med romunsko in madžarsko vlado, ki je bil dosežen na pobudo Jugoslavije in ob sodelovanju Italije. Madžarska in Romunija sta v sedanjem času mednarodnih resnih nevarnosti umaknili svoje čete na daljavo 50 km od svojih mej. V zvezi s tem zblizanjem pričakujejo skorajšnji sestanek romunskega, jugoslovanskega in madžarskega zunanjega ministra. Ta sestanek bi bil namenjen nadaljnjemu zblizovanju med vsemi tremi sosednimi državami, katerim narekuje sedanji položaj v Evropi potrebo sodelovanja.

Pripravlja se dalje sporazum med Bolgarijo in Romunijo. Romunija ne odklanja več poprave meje v Dobrudži, ki je po preobratu bila odvzeta Bolgarski. Romunija kaže popuščanje napram bolgarskim zahtevam, ter ji je sovjetska Rusija obljubila, da se nikakor ne misli polastiti po mirovni pogodbi v svetovni vojni ji od Romunije odvzete Besarabije.

Zblizanje med Romunijo in Bolgarijo obeta, da se bo tudi Bolgarija pridružila novi balkanski zvezi, h kateri bi pristopila seve tudi Madžarska. Ustvaritev nove balkanske zveze je popolnoma v skladu z Italijo, kateri gre zahvala za dosežaj dosežena zblizanja. Tudi Italija se je že sporazumela z Grčijo in bodo kmalu rešena vsa vprašanja, ki so povzročila med tema državama nesoglasje radi zasedbe Albanije po Italiji. Italijanske čete so se umaknile z grške meje v Albaniji in vrnile v Italijo. Prav tako je odpoklicala Grčija svoje čete, katere je imela zbrane na svoji meji nasproti Italiji v zasedeni Albaniji.

Huda železniška nesreča

Dne 8. oktobra na večer je na postaji Berlin—Gesgundbrine vlak, ki vozi na progi Berlin—Sasnitz, trčil v potniški vlak Berlin—Stargard. Zadnja dva vagona potniškega vlaka sta bila zelo poškodovana. Točno število mrtvih in ranjenih še ni znano, vendar trdijo, da je bilo ob življenje krog 20 oseb. En vagon je zgorel. O nesreči vodijo zelo strogo preiskavo.

Naraščanje cen hmelju

Zalec, 9. X.

Kljub slabemu vremenu zadnjih dni je bilo povpraševanje za hmeljem nenavadno živahno in so se cene naglo dvigale. Danes so nudili kupci že nad 60 din za kilogram. Zdi se, da se dvig cen še ni ustavil, ker je ostanek kakšnih 1500 met. stotov v zelo čvrstih rokah.

**Poročila o vojnih dogodkih
na 2. strani.**

Vojna

Iz zasedene Poljske

Nemški kancler Hitler v Varšavi

Naše zadnje poročilo s severnega bojišča smo zaključili s predajo Varšave in trdnjave Modlin Nemcem po 22 dnevni ju-naški obrambi. Poljski branilci so odložili 29. septembra zvečer orožje in so vkorakale nemške čete v poljsko prestolnico 2. oktobra. Radi predaje Varšave je bilo po vsem nemškem rajhu od vlade zapovedano sedem dni trajajoče razobešenje zastav.

Proslava zmage nad Poljsko je dosegla višek 5. oktobra, ko se je pripeljal v letalu v Varšavo na veliko vojaško parado kancler Hitler. V Varšavi so priredili voditelju Nemčije svečan vojaški sprejem. Popoldne je prisostvoval veliki vojaški paradi v Varšavi zbrane nemške vojske. Parade sta se udeležila tudi oba vrhovna poveljnika nemških armijskih zborov, ki nadaljujejo čiščenje krajev poljskih razkropljenih čet vzhodno od reke Visle. Ti razkropljenci povzročajo Nemcem velike preglavice.

Ob tej priliki ne bo odveč, ako pokličemo čitateljem v spomin, da je znamenito središče poljske države Varšava tokrat od svojega obstoja že petič v tujih rokah. Leta 1656 so ga naskočili brandenburški in švedski polki, ki so mesto osvojili v treh nočeh. Leta 1794 so se pojavili pred vrati Varšave Rusi. Osvojili so si mesto z naskokom. Leta 1831 so Rusi zopet naskočili mesto in ga zavzeli, ker se je bilo pridružilo poljskim upornikom. Leta 1915 je v Varšavo vkorakala nemška vojska in je ostala tam do leta 1918.

Krog nove poljske vlade

Zadnjič smo poročali, da je imenoval novi predsednik poljske republike Ladislav Rackiewicz v Parizu vlado pod predstvom generala Sikorskega. Novi predsednik Poljske je 30. septembra izdal na Poljake poslanico, v kateri zagotavlja svoje rojake, da v tej vojni Poljska poslednjič preliva svojo kri in da bodo posledice te vojne takšne, da bo zaplapolala zastava pravice na takšnih mejah Poljske, da jih bodo mogli Poljaki v miru uživati in tudi smotrno braniti. — Anglija je 4. oktobra priznala novega predsednika poljske republike Rackiewicza kot vrhovnega predstavnika Poljske. Prav tako so novo poljsko vlado priznale tudi že Združene države Severne Amerike, Turčija, Mehika itd. — Novi predsednik je poleg že zadnjič omenjenih članov nove vlade imenoval dne 3. oktobra za ministra brez listnice generala Jožefa Halerja in Aleksandra Ladosa, člana kmetijske stranke. Sedanji predsednik poljske vlade general Sikorski je po svojem prvotnem poklicu inženir za gradnjo mostov. Leta 1914 je bil imenovan za polkovnika poljskih legij. Na tem položaju je vodil obrambo Lvova. Ko je leta 1919 izbruhnil poljsko-ruski spor, je bil Sikorski imenovan za generala ter se

je udeležil velike ofenzive ob strani maršala Pilsudskega. V odločilnih dnevih avgusta 1920 je Sikorski poveljeval v bitki pred Varšavo petemu armadnemu zboru, ki je odločil bitko med Rusi in Poljaki v prid Poljske. Leta 1921 je bil Sikorski imenovan za šefa poljskega generalnega štaba, leta 1922 je postal ministrski predsednik, leta 1924 pa vojni minister. Ves čas po tej dobi se je posvetil vojaški orga-

nizaciji Poljske in je organiziral poljsko vojno industrijo.

Angleško-francosko posojilo Poljski

Pred izbruhom sovražnosti med Nemčijo in Poljsko je Anglija dovolila Poljacom večje posojilo, katero pa ni bilo izplačano. Sedaj bo dala Angleška poljski vladi v Parizu pet, francoska vlada pa 6 milijonov funtov (skupno 1320 milijonov dinarjev) za organizacijo poljske armade na Francoskem

Zapadno bojišče

Dne 3. oktobra 390 kvadrat. kilometrov nemškega ozemlja v rokah Francozov

Dne 3. oktobra so prodrle francoske čete ob luksemburški meji in pri Hornbachu v globino na nemška tla po tri in pol kilometra, v okrožju Warndt pa 13 kilometrov. V celoti je bilo omenjeni dan v francoskih rokah 390 kvadr. kilometrov nemškega ozemlja. Francoske postojanke

so bile v začetku minulega tedna potisnjene tako daleč v nemško zaledje, da nemško težko topništvo ni več doseglo francoskih utrd Maginotove obrambne črte. Nemci so tudi spoznali, da postaja francoski pritisk na nekatere dele njihove Siegfriedove linije nevaren. Zato so skušali izboljšati svoj položaj z napadi na nož, ki pa so bili vsi odbiti z velikimi zgubami za napadalce.

Dogodki na morju

Iz Atlantika v Baltiško in Severno morje

V našem zadnjem vojnem poročilu smo s podatki beležili, kako se je začelo kazati pojevanje napadalnosti nemških podmornic v Atlantskem oceanu, ker so Angleži ter Francozi oborožili vse svoje trgovske ladje, katere spremlja povrh še boino brodivje in letala. Nemško mornariško poveljstvo je odpoklicalo iz Atlantika vse svoje velike podmornice, katere so se nahajale na prežah od izbruha sovražnosti. Angleži trdijo, da je bilo nemško pomorsko vodstvo bridko razočarano spričo malega odstotka nemških podmornic, ki so se sploh vrnile v svoja oporišča, ker jih je bila večina potopljenih ali do nerabnosti poškodovanih. V prvem podmorniškem navalu so sodelovale nemške podmornice od 250 ton dalje, in teh je imela Nemčija 1. januarja 1938 vsega skupaj 19. Toda

prav te podmornice so pretrpele največje izgube. Teh vrst podmornic ima torej Nemčija zdaj samo še neznatno število, od drugih obalnih podmornic pa jih ima komaj kakih 25. Te podmornice se ne morejo uporabiti za dolge plovbe. Ko ni več imel preostanek nemških podmornic v Atlantskem morju nobenega zgleđa več, so prestavili Nemci delovanje svojih lahkih podmornic v Baltiško in Severno morje, kjer se je začelo njih delovanje razvijati v dveh območjih: prvo je na severu ob skandinavski obali, kjer potaplajo podmornice norveške ladje, drugo pa v prostoru, ki veže Baltik in Severno morje. Ker pa želi Anglija za vsako ceno vzdrževati trgovinske zveze s skandinavskimi državami, zato bo tudi od nemških podmornic ogroženo območje skrbno zastražila.

Kaj pravijo odgovorni činitelji?

Peta izjava angleškega predsednika vlade

Dne 3. oktobra je podal angleški ministrski predsednik v parlamentu peto izjavo o angleških in francoskih ciljih v tej vojni z ozirom na nemško-rusko zvezo in na zasedbo Poljske, kateri bi naj sledil mir po predlogu Nemčije ter sovjetske Rusije s posredovanjem Italije. Chamberlain je poslancem povedal, da ni prejel angleška vlada do 3. oktobra še sicer nobene mirovne ponudbe, a kljub temu pravi on kot ministrski predsednik, da je glavni vzrok, da so se spustili Angleži v vojno, ta, ker je bil občutek v Angliji ter Franciji, da so sedanje razmere v Evropi, ko morajo mnoge države bodisi žrtvovati svojo svobodo ali pa v obrambo svobode mobilizirati, nevzdržene.

Nemčija dolži Anglijo, da je ona kriva vojne, in sicer samo zato, ker ne preneha z vojno, ko angleški cilji še niso doseženi. Odgovornost za vojno pa leži na taistih, ki so vodili stalno politiko ponovnih napadov. Tega ni mogoče niti zanikati, niti opravičiti.

Dobesedno je izrekel šef angleške vlade naslednje pomembne besede:

»Nobenemu zagotovilu sedanje nemške vlade ne moremo verjeti. Prepogosto je že prelomila dano besedo, če ji je to prišlo. Ko nam bodo stavljeni mirovni predlogi, jih bomo gotovo proučili, toda le v smislu besed, ki sem jih pravkar izgovoril. Nihče ne sme nadaljevati vojne dalje, nego je to neobhodno potrebno, toda ogromna večina v Angliji in Franciji je odločena,

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Pri senatorskih volitvah 12. novembra bo izvoljenih 47 senatorjev. Državni odbor za volitve senatorjev je imel 3. oktobra v Beogradu sejo pod predsedstvom predsednika senata in predsednika državnega odbora g. dr. Antona Korošca. Na tej seji je bilo določeno število senatorjev, ki bodo izvoljeni 12. novembra. Dravska banovina bo volila 4 senatorje, drinska 5, zetska 3, banovina Hrvatska 13, vrbaska 3, dunavska 8, moravska 5, varždarska 5, mesto Beograd s svojim upravnim področjem pa 1 senatorja. V vsej kraljevini bo dne 12. novembra izvoljenih skupno 47 senatorjev. Na omenjeni seji je državni odbor določil volivne odbore za vse volivne enote.

V DRUGIH DRŽAVAH

Francoska vlada proti komunistom. Francoski senat in zbornica sta zaključila zasedanje. Francoska vlada ima po zaključitvi polnomočje, da izda nadaljnje ukrepe proti komunistom. Vlada je že razpustila 27 občinskih svetov s komunistično večino in je postavila tem občinam komisarje. Nadalje je uvedeno proti 43 komunističnim poslancem in več sto komunističnim občinskim svetnikom sodno postopanje radi razširjanja nedovoljenih knjig in spisov.

Rusija osvaja baltiške države. Zadnjih smo beležili, da sta se pobotali sovjetska Rusija in Estonka na podlagi pokroviteljstva, katerega je zavzela Rusija nad

da napravi konec vladi nasilja. Beseda, ki jo katera koli vlada da, mora tudi držati. *

Hitlerjevi mirovni pogoji

Nemški državni zbor se je sestal v Berlinu 6. oktobra popoldne. Kot glavni govornik je nastopil kancler Hitler, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru orisal zasedbo Poljske, sodelovanje Nemčije z Rusijo, odnošaje do sosedov in je podal tudi mirovne pogoje. Kancler se je postavil v očigled zloma Poljske na stališče, naj bo vzhodna Evropa nemška in ruska, osrednja Evropa pa naj bo prepuščena zanimanju Nemčije. Vojna se naj zaključí in se naj sklene mir na splošni mirovni konferenci. Nemčiji se naj vrnejo kolonije in takoj bo pristala na delno razorožitev.

Ves Hitlerjev govor je bil prepleten z zvrčanjem krivde na sedanji obče nemirni položaj na verzajsko mirovno pogodbo, katera pa ne obstoja več za Nemčijo.

Za Jugoslavijo je važna iz Hitlerjevega govora naslednja kanclerjeva izjava: »Takoj po izvršeni priključitvi Avstrije k Nemčiji sem sporočil Jugoslaviji, da je tudi meja s to državo za Nemčijo odslej nespremenljiva in da želimo s to državo živeti v miru in prijateljstvu.« *

Razmerje med Francijo ter Anglijo na eni strani in med Nemčijo na drugi strani se tudi po Hitlerjevem govoru ne bo spremenilo.

Predsednik angleške vlade Chamberlain bo v sredo, dne 11. oktobra, odgovoril na govor nemškega kanclerja Hitlerja.

Estonci, katerim je zasedla važnejša pristanišča, v katerih bo zgradila svoja vojna oporišča. Za Estonko je prišla na vrsto Letonska, katero je zadela ista usoda kakor Estonijo. Najprej se je Letonija upirala ruskim zahtevam, toda ko je ista postavila na mejo 20 ruskih divizij, »da bi podprla svoje zahteve«, se je Letonska udala sili. Dne 5. oktobra je bila v Moskvi podpisana pogodba za deset let o medsebojni pomoči med Rusijo in Letonsko. Letonska prizna Rusiji pravico do ustanovitve oporišč za vojno brodovje v lukah Libava in Vindava, dalje več letališč in zavetišč za rusko topništvo. Ruska vojska ima pravico, da na svojo roko vzdržuje v vseh oporiščih točno določeno število vo-

Zemljevid baltiških držav, od katerih so spravili Rusi pod svoje pokroviteljstvo Estonijo (na karti Estland) ter Letonsko (Letland) in sedaj je na vrsti Litva (Litauen)

jaštva. V glavnem mestu Riga bodo oskrbeli Rusi obrambo proti napadom iz zra-ka. Rusija pa jamči Letonski meje proti vsem napadom od katere koli strani. Pogodba je stopila takoj v veljavo. — Za Letonsko pride sedaj na vrsto tretja od baltiških držav, Litva, kateri je že stavila ruska vlada predlog za sklenitev pogodbe o medsebojni pomoči. Dalje naj dovoli Litva Rusom dve letalski oporišči in prost prevoz za rusko blago preko litvanskega ozemlja v letonsko luko Libava in naj pristane na ljudsko glasovanje o pripadnosti vilenskega okrožja, katerega so Rusi sedaj odvzeli Poljski, a je mesto Vilna spadalo še po prevratu nekaj časa pod Litvo. — Baltiške države ležijo na severu Nemčije ob Baltiškem morju.

Sovjeti bi naj bili ob meji Indije. Kakor je znano našim čitateljem, so ustavili Rusi sovražnosti z Japonci v Mandžuriji nekaj dni pred tem, ko je bila sklenjena nenapadalna pogodba med Nemčijo ter Rusijo. Po poročilih iz Njujorka od 3. oktobra so vkorakale sovjetske čete v najzapadnejšo pokrajino Kitajske, ki se imenuje Singkijang in vodijo čez njo pota čez pogorje Himalaja v angleško Indijo. Od Rusov zasedena pokrajina obsega 700.000 kvadrat. kilometrov in ima 1.200.000 prebivalcev.

Zopet znaten uspeh Japoncev na Kitajskem. Poročilo iz japonske prestolnice Tokio trdi, da so obkolili Japonci v kitajski pokrajini Hunana 19 divizij in jih izločili iz vojne. Čete kitajskega maršala Čang kajšeka so pustile na bojišču — kakor poročajo napadalci Japonci — 10.000 mrtvih. — Nasprotno temu poročilu pa poročila nemški tiskovni urad, da se je Kitajcem v zadnjem trenutku posrečilo zaokreniti vojno srečo v svoj prid in da so pritiskali kitajske čete Japonce nazaj ter se tudi ubranile poraza.

Po krščanskem svetu

Sadovi brezverske šole so postali očitni na Francoskem. Početkom sedanjega stoletja je Francija dobila brezverno državno šolo. Verske zasebne šole naj bi se zatrlje. V to svrhu je bila izdana prepoved verskih redov in njihovega delovanja v šolah. Verski redovi so bili ukinjeni, njihovi člani so morali iz Francije, samostani so se izpraznili. To pa je jako kvarno vplivalo na udeležbo Francije v katoliških misijonih. Od l. 1927. do l. 1933. se je število francoskih misijonarjev zmanjšalo za 45 odstotkov, število misijonarjev iz drugih držav pa je primerno naraslo. Tako se je število belgijskih misijonarjev povečalo za 35 odstotkov, nizozemskih za 50 odstotkov, irskih za 200 odstotkov, italijanskih za 85 odstotkov. Nemških misijonarjev po raznih misijonih je danes 12.000. Te številke so začeli natanko preučevati tudi takšni francoski politiki, kateri niso na verskem stališču. Vedno bolj so začeli uvidevati, da je nazadovanje števila francoskih misijonarjev pogubonosno za Francijo. Saj misijonarji delujejo predvsem za razširjenje božjega kraljestva med pogani, delujejo tudi za razširjenje kulture v smislu svoje lastne domovine. Iz tega uvidevanja je vzniklo spoznanje, da so omenjeni šolski in protiredovniški zakoni iz početka sedanjega stoletja Franciji v škodo. Drugi so ugotovili

škodljivost teh zakonov tudi z ozirom na notranje razmere Francije, ker je brezverna državna šola vzgojila v Franciji socialiste in komuniste, ki so nesreča za Francijo. Iz teh razlogov se pripravlja revizija in preosnova navedenih zakonov. Tej preosnovi se zoperstavlja svobodomiselno učiteljstvo, ki je socialističnega in komunističnega mišljenja, in pokroviteljica svobodomiselno-naprednega učiteljstva: socialistična in komunistična stranka, ki jo je sedaj vlada kot državni nevarno razpustila.

Duhovnik-junak. Španija je bila za časa državljanske vojne pozorišče velikih junških dejanj katoliške duhovščine, ki bodo ostala zabeležena v zgodovini. Tudi poljska duhovščina se je v mesecu septembru ob navalu tujih čet na poljsko ozemlje odlikovala s svojo zvestobo do dušnopastirskega poklica in požrtvovalno ljubeznijo do domovine. Papež Pij XII. je v javnem govoru pohvalil poljsko duhovščino, da ni pobegnila s svojih mest, marveč ostala doma, vršila svojo dušnopastirsko dolžnost ter dajala ljudstvu pogum. Nekateri so proslavili svoje ime z junškimi čini. Med temi je poljski vojaški kurat Anton Takovsky. Star je 62 let in je bil že med svetovno vojno vojaški duhovnik. Pozneje pa se je izuril za pilota in je bil eden najdrznejših in najbolj

Poljska

Poljska je stopila v zgodovino kot lastna država v 10. stoletju. Kot najmočnejše zapadno-slovansko pleme so Poljaki širili svojo državo po ozemlju in političnem vplivu vedno bolj in bolj, zlasti od 14. stoletja naprej. Cilj te države je bil poleg gojitve in ohranitve poljske narodnosti obramba katolicizma in krščanske kulture. V tem oziru so zasluge poljske države velike in neveljive. Konec 18. stoletja pa je tudi prinesel konec poljske države. Razlog za to je iskati v notranjih homotijah, povzročenih po preoblastnosti med seboj razprtega poljskega plemstva, zlasti pa v položaju Poljske med dvema velikima državama: Nemčijo in Rusijo. L. 1772. je pruski kralj Friderik Veliki predložil ruski cesarici Katarini II. Veliki razdelitev Poljske, ki se je tudi izvršila. L. 1793. je sledila 2. delitev Poljske, l. 1795. pa tretja. To je bil konec poljske države.

Obstojal je poljski narod poln narodne samozavesti, pa brez lastne države. Ozemlje poljske države je bilo razdeljeno med Rusijo, Prusijo in Avstrijo. Poljski narod pa ni nikdar klonil v duhu. Komaj je bila poljska državna samostojnost pokopana, že so upali Poljaki, da bo francoski cesar Napoleon Veliki dvignil Poljsko iz groba. Prevarani v svojem upu, kljub temu niso obupali. Čakali so 200 let in pričakali ob koncu svetovne vojne jeseni 1918 vstajenje poljske države. Po poteku 21 let je zopet prišla nad Poljsko katastrofa. Rusija in Nemčija sta si razdelili njeno ozemlje. Rusija je vzela ozemlja, naseljena večino-

slovitih letalcev v poljskih legijah, ki so se borile za svobodo svojega naroda. Odlikoval se je tudi v bojih leta 1919 in 1920, ko so Poljaki ustavili boljševiški napad ob Visli ter pognali rdečo vojsko proti Moskvi. Takovsky se je priglasil kot letalec tudi v sedanji vojni in je izvedel več važnih nalog, med drugimi tudi polet v oblegano Varšavo, kamor je ponesel poveljniku varšavske obrambe važna sporočila poveljnika poljske vojne v Brestu Litovskem. Ko je to svoje delo opravil, se je na nekem zasilnem letališču v Varšavi spet dvignil ter s tistim letalom krenil proti romunski meji. Z drznimi zvižčami se mu je posrečilo preleteti nemške postojanke in se izogniti vsem granatam. Med potjo so ga večkrat lovila nemška lovska letala in ga obstreljevala ter mu hudo poškodovala aparat. Ker je imel hitrejše letalo in ker je bil navzlic svojim sivim lasem boljši pilot, je ušel vsem zasledovanjem in dosegel tuje ozemlje. Na meji med Podkarpatsko Ukrajino in med Romunijo pa je moral zasilno pristati, ker mu je zmanjkalo bencina. Brez hrane in brez vsega je v mrazu taval dva dni po bukovinskih gozdovih, nazadnje se je obnemogel zgrudil v jarek ob poti in se onestvil.

Ko se je zavedel, je ležal v romunski bolnišnici v Černovicah — njegov divji polet se je srečno končal. Zdaj je Takovsky dopotoval v našo državo, kjer namerava nekaj časa ostati. Takovsky je velik prijatelj Slovencev. L. 1935. se je s poljskim odposlanstvom udeležil evharističnega kongresa v Ljubljani.

ma po Belorusih in Malorusih, s katerimi je prišlo okoli poldrug milijon Poljakov pod rusko oblast. Vse drugo ozemlje z 21 milijoni Poljakov, 1 milijonom Nemcev in

Poljski kmet mirno orje, medtem ko ropotajo mimo njega težki nemški tanki

1 milijonom židov je prišlo pod oblast Nemčije. Anglija in Francija te delitve ne priznata, marveč slej ko prej proglašata vzpostavljeno poljske države in njene neodvisnosti kot nespremenljivi cilj svoje vojne z Nemčijo.

Zabeležbe vredne in tudi potrebne so besede, ki jih je z ozirom na Poljsko in njeno usodo spregovoril papež Pij XII. Ko se mu je 1. oktobra poklonilo poljsko odposlanstvo pod vodstvom kardinala Hlonda, je papež med drugim rekel: »V vašem strašnem gorju vam je ostalo nekaj dragocenega. Najprej slava hrabrega naroda, čigar junaštvo je napolnilo z občudovanjem vaše sovražnike same, ki so ga ljalo priznali in se pred njim poklonili. Ostali so vam vsi veliki spomini na vašo narodno zgodovino, ki je že deset stoletij posvečena službi Kristusu in je večkrat tako velikodušno branila krščansko omiko Evrope. Predvsem vam ostane vera, ki je ne more ničesar omajati in ki se je

Ujetega poljskega generala zaslišujejo v nemškem ujetniškem taboru

Sovjetski mornar na opazovališču ruske bojne ladje

danes izkazala tako sijajno kakor vedno v vaši zgodovini. Na potih, po katerih je hodila Poljska, so tekli že mnogi potoki solza in krvi, so se odpirala brezdna trpljenja, pa so se dvigali tudi visoki vrhovi zmage, miru in lepote, ki ste ji dajali izraza v svoji veri, v svoji književnosti in v likovni umetnosti. V svojem burnem življenju je vaše ljudstvo doživljalo ure smrtnege boja in dobe navidezne smrti, videlo je pa tudi dneve vstajenja in preorenja. Nekaj je, česar ni nikoli videla vaša zgodovina: neverne in nezveste Poljske, ki bi se bila ločila od Kristusa in njegove Cerkve. Dežela sv. Kazimira in sv. Hedvige, dežela obeh svetih Stanislavov, sv. Janeza Kanizija in sv. Andreja Boleje je v toku časov zgubila svojo posest, svojo državo, svojo neodvisnost, nikoli pa ni izgubila svoje vere, ni izgubila nežne pobožnosti nasproti Materi božji, čije čudodelna podoba v Čenstohovi predstavlja tolažnico bolečin celokupnega naroda, kateri ji zaupa vse svoje gorje in od katere sprejema trdno nado v zopetno vstajenje svojega narodnega življenja.

Nato je papež pokazal na neskončno modrost božje previdnosti, o kateri se zdi v gotovih trenutkih, da se je skrila, ki pa nas samo skuša, da ostanemo zvesti Bogu, njegovim nraštvenim postavam in da zaupamo v ta nraštveni red, v katerem bo pravica zmagala nad krivico in bo človeštvu zavlada resnična medsebojna ljubezen. Papež je svoj nagovor zaključil s temile besedami:

»Zares, samo pravica in ljubezen in edinole ti dve bosta svetu, ki je danes tako zmeden, vrnil tisti mir, po katerem sredi žvenketa orožja tako goreče hrepnijo narodi in za katerega od enega do drugega konca sveta milijoni in milijoni poštenih duš, tudi takih, ki ne izpovedujejo katoliške vere, dviga svoje molitve k Bogu, edinemu vladarju vseh ljudi in stvari. Jaz vam ne rečem: »Otrite svoje solze!«, Kristus, ki je jokal zaradi smrti Lazarjeve in zaradi nesreče svoje drage domovine, zbira te solze, da bi vam nekega dne povrnil vašo žalost, izpremenjeno v veselje — te solze, ki jih prelivate zaradi svojih dragih mrtvih in zaradi te plemenite Poljske, ki noče umreti.«

Kako pišejo ...

Prekislilo grozdje. Ne govorimo o grozdju, ki raste v naših vinogradih. Ob gorkem septembrskem soncu je zorelo v sladkobo, ki je obetala prav dobro kapljico. Prve dni oktobra je nastopil dež, ki dozorevajočemu grozdju nikakor ni v prid. Upamo pa, da se bodo s prenehanjem dežja tudi vinogradnikom vremena zjasnila. Govorimo o prekisljem grozdju v zvezi z JNSarji. Ta »upa polna«, v resnici pa se z obupom boreča stranka je dala v »Jutru« in sorodnih listih objaviti svoj strankarski sklep, da se senatnih volitev dne 12. novembra ne udeleži, in sicer »iz načelnih političnih in pravnih razlogov«. Lisica, ki ne mara grozdja, češ da je prekislilo! V resnici pa ti razlogi razodevajo

veliko kislino, ki se je nabrala v drobovju JNS in ki razjeda njen obstoj. Zakon za senatne volitve je bil sestavljen po načelnih JNS in je njeno delo. Po tem zakonu so bili JNSarski prvaki izvoljeni v senat. (Takrat niso imeli načelnih političnih in pravnih pomislekov, marveč so z največjim dušnim mirom in s prekipevajočim zadovoljstvom sprejeli mandate in vse dobrine, ki so z njimi združene. Sedaj pa, ko so njihovi politični izgledi brezupni, so naenkrat dobili »načelne pomisleke«. V bodočnosti bodo imeli še več prilike, da bodo izjavljali takšne »načelne pomisleke«. Ljudstvo pa bo poskrbelo, da bodo končno postali žrtve svoje »načelnosti«.

*

Novice

Nesreče

Otročiček padel v potok ter utonil. 20 mesečna Marija Gašper, hčerka mlinarja v Legnu pri Slovenjgradcu, se je igrala pred hišo, medtem ko je prebirala mati krompir. Otrok je padel v nezavaranem trenutku v potok ter utonil.

Rana na nogi povzročila izkrvavitev. 49 letna Antonija Flego je bila uslužbena nad deset let pri posestniku Antonu Modru v Pekrah v mariborski okolici. Bolehala je na odprti rani na levi nogi. Zadnje dni je našel gospodar Moder deklo zjutraj v njeni sobi mrtvo v mlaki krvi. Ženski se je ponoči v spanju radi rane odprla žila. Ko se je prebudila, je bila radi prevelike izgube krvi tako oslabela, da se je komaj zavlekla do vrat sobe in tamkaj umrla, ne da bi bila zamogla poklicati pomoč.

Lokomotiva odbila in hudo poškodovala delavca. V Studencih pri Mariboru je šel ob železniški progi 56 letni delavec Matevž Cvilak. Radi naglušnosti ni slišal prihoda popoldanskega osebne vlaka v Maribor. Lokomotiva je delavca odbila, da je padel poleg železniškega tira in so ga prepeljali reševalci s hudimi poškodbami na glavi v bolnišnico.

Otrok podlegel opeklina. Posestnikov sinček Jožek Dušič iz Hoč pri Mariboru je prevrnil po sebi v odsotnosti staršev vreli mlečni zdrob. Leto in pol starega fantiča so takoj po nesreči odnesli v mariborsko bolnišnico, kjer je pa podlegel prehudim opeklina.

Ogenj povzročil 50.000 din škode. V Lukanji vasi pri Pragerskem je uničil ogenj posestniku Karlu Javorniku gospodarsko poslopje z vsemi zalogami in orodjem. V zadnjem trenutku si je rešil z drznim skokom iz gorečega poslopja življenje domači sin, ki je spal v hlevu. Škoda znaša 50.000 din.

Umril vsled posledic padca z drevesa. Ernest Mlinarič, posestnik in gostilničar od Sv. Trojice v Slov. goricah, je pomagal tresti jabolka. Pri tem opravilu je omahnil z jablane, padel ter obležal nezavesten. Radi notranjih krvavitev je Mlinarič podlegel posledicam padca z drevesa.

Skrivajte vžigalice pred otroci! V Mirretincih pod Ptujem je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Ivana Vajde. Plameni so preskočili tudi na sta-

novanjsko hišo. Gospodarsko poslopje je popolnoma uničeno, hišo pa so deloma rešili. Škoda znaša 70.000 din, zavarovalnica pa 8500 din. Nesrečo je povzročil štiri-letni fantek, ki se je igral na podu z vžigalicami.

Tovorni avto povozil teleta. Na cesti med Varejo in Št. Vidom pod Ptujem je tovorni avto čisto razmesaril teleta posestnice Katarine Kokol iz Vareje.

Dva profesorja žrtvi prometne nesreče. Profesor Franc Dobrovoljec in Alojz Po, točnik, prvi iz realne gimnazije v Mariboru, drugi pa z realne gimnazije v Kranju, sta se podala zadnji petek zjutraj iz Škofje Loke proti Kranju. Na ovinku ceste pri mostu čez Savo sta srečala dva križajoča se avtomobila. Radi polzke ceste je eden avto sunil na stran ob kup kameňa oba profesorja. Obležala sta nezavestna in so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Profesor Dobrovoljec je dobil pri padcu hude notranje poškodbe in ima zlomljeno levo nogo. Profesor Potočnik ima poškodovan prsni koš ter obe nogi.

Smrtonosen padec. V Zgornjem Logu ob banovinski cesti iz Litije proti Ljubljani je Zamudova hiša, v kateri prebiva družina

Angleška vojaka v polni bojni opre-
mi pred prevozom v Francijo

Vojvoda Windsorski, bivši angleški kralj Edvard VIII., s plinsko masko po obisku v vojnem ministrstvu v Londonu. — Kakor smo že poročali, se je vojvoda Windsorski že podal k angleškim četam na francoskem bojišču

delavca Bučarja. Zadnje dni je pospravljala Bučarjeva žena na podstrešju. Po opravljenem delu ji je spodrsnilo na zelo nerodnih stopnicah in je padla na cementna tla. Pri padcu se je še močno obrezala ob motiki, ki je bila prislonjena ob stopnicah. Bučarjeva je obležala nezavestna in je podlegla poškodbam drugi dan po smrtonosnem padcu. — Na podlagi ljudskih govoric je bila Bučarjeva sodno raztelesena. Izid preiskave še ni znan.

Vlak smrtno povozil na križišču železničarja. V delavnicah državne železnice v Ljubljani je bil uslužen 20 let Franc Ankele, ki je prebival v Pristavi pri Trziču in se je vozil na delo z jutranjim vlakom, z večernim pa se je vračal na postajo Križe-Golnik, od koder je imel še 1 km do doma. Cesto, ki vodi proti Pristavi in dalje proti Trziču, križa železnica. Na tem mestu je zadela ob povratku na večer smrtna nesreča Ankeleta. Lokomotiva ga je treščila na prelazu v glavo in ga je potem vlekla še kakih 20 m s seboj. Smrt je nastopila takoj. Smrtno ponesrečeni železniški uslužbenec zapušča ženo in nepreskrbljeno hčerko.

Voz šel čez posestnico. V Breznici na Gorenjskem je peljala Ivana Vovk, žena posestnika, enovprežni voz v sosednjo vas. Med potjo se je splasil konj, ženska je padla tako nesrečno z voza, da so ji šla kolesa čez prsa in jo hudo poškodovala.

Razne novice

50 letnica mariborske moške kaznilnice. Mariborska moška kaznilnica je obhajala v prvih dneh oktobra svoj 50 letni jubilej. Otvorjena je bila 1. oktobra 1889, 5. oktobra omenjenega leta je bila predana svojemu namenu. Zavod je pozidan za 472 kaznjencev, a ima v njem prostora tudi 600 oseb. Z zidavo kaznilnice so pričeli leta 1884 in so jo dogradili v petih letih. Do današnjega dne je prestalo v kaznilnici kaznen 14.315 kaznjencev. V zavodu je nameščenih 90 uradnikov ter paznikov.

Znamenita nemška letalka pristala na mariborskem letališču. Na mariborskem letališču na Teznu je pristala 3. oktobra popoldne s svojim štirisedežnim letalom znamenita nemška letalka Eli Beinhornova v spremstvu gospodarskega svetovalca Senninga. Dne 3. oktobra opoldne se je dvignila z letališča Tempelhof pri Berlinu v zrak ter je bila namenjena v Bukarešto, kjer poseda veliko podjetje. Priletela je že blizu Zagreba, vendar tamkaj ni mogla pristati radi prenizke megle. Iz tega vzroka se je obrnila nazaj proti Mariboru in se je spustila brezhibno na tla. Letalka je prenočila v mariborskem hotelu »Meran« in je ostala v Mariboru par dni, ker radi preveč slabega vremena ni mogla nadaljevati vožnje. Letalo Beinhornove ima motor za 260 konjskih sil, ki omogoča brzino 260 kilometrov na uro. Letalka je doslej preletela s svojim letalom skoraj že ves svet. Stara je 32 let.

Nova in višja pristojbina za potne liste. Po novem pravilniku je do 31. marca 1940 predpisana pri izdajanju vsakega policijskega vizuma za potni list v tujino pristojbina 50 din. Tega plačila so oproščeni delavci, ki se podajajo v tujino z namenom, da bi dobili tamkaj zaposlitev kot ročni delavci, brez ozira na čas, ki ga nameravajo prebiti v inozemstvu.

Pospeševanje gozdarstva. Banovinski odbor za propagando gozdarstva v Ljubljani prosi vsa vzgojna, kulturna in slična društva, vse javne korporacije in ustanove ter vse privatnike, da sodelujejo pri propagandi gozdarstva v dnevih od 22. oktobra do 5. novembra 1939. V teh dnevih se naj vršijo v šolah in drugih primernih prostorih predavanja o gozdarstvu, na terenu pa pogozdovanje goličav in praktičen pouk o negi, vzgoji in izkoriščanju gozdov. Propagando te jeseni je treba voditi pod geslom: »Vzgajajmo drevje, gozdove in gaje kot zaščito pred zračnimi napadi!« Pojasnila dajejo banovinski odbor in okrajni odbori za propagando gozdarstva.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gosposka, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din,

II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

GROZDNI TEDEN IN PRODAJA GROZDJA

Grozdje prodajajo na trgu. Po 3 din na Rotovškem trgu. Poceni! Bog jim ga požegnaj! »Večernik« se je pa hudoval, da se je grozdje takoj podražilo, čim so gospe nehale prodajati na Rotovškem trgu, in zahtevajo prodajalci kar po 4 din zanj. Pomisli grozno vsoto, cele 4 din hočejo imeti ti ljudje za dobro sladko grozdje! In poziva oblast, da cene maksimira! »Večernik« namreč.

Nabiranje lepega namiznega grozdja ni kar tako enostavno. Vsak grozd ni za to sposoben, vsaka sorta tudi ne in od mnogih trsov je grozdje blatno. Zlahtnina ne obrodi vsako leto tako, da bi se je splašalo gojiti. Zlahtne namizne sorte dajo znatno manj kot pa izrazito kletarske sorte. Grozdje je treba lepo očediti, vedno je nekaj gnilih jagod vmes in drugo. Potem ga je treba daleč nesti v mesto in previdno nesti, voziti se ga da le, če je lepo pakano. Plačati je treba tržno pristojbino. Pri odtehtavanju na drobno se precej raztehta. Cena 4 din zaradi teh in podobnih pojavov pač res ni pretirana. V okoliških vinogradih je delo navadno dražje kot v vinogradih daljnje okolice, odkoder so imele grozdje gospe na Rotovškem trgu. Prevoz stane razmeroma malo. Okoliški vinogradi so tudi bolj izpostavljeni tatvinam in varovanje precej stane. Končno so bremena okoličano^v višja zaradi višjih doklad itd. Dolinšek.

Obžalovanja vredni slučaji

Nevarno tolovaj prijet. V vasi Gradišče ob severni meji je padel v roke orožnikom iz Selnice ob Dravi že dalje časa zasledovani strahovalec Dravske doline 25 letni Valentin Štrukelj. Aretiranemu so dokazali 12 vlovov in tatvin, katere je zagrešil od julija, ko je bil izpuščen iz mariborske kaznilnice, do aretacije po okolici Selnice, Fale in v št. Lovrencu na Pohorju. Tolovaj se je izdajal za trgovca z lesom ter sadjem.

Naši rajni

Makole. Na roženvenko nedeljo smo, spremili k večnemu počitku blago ženo, Terezijo Poharč. Življenje rajne je bilo neprestana žrtev za dom in za svojce. Kot sedemnajstletna deklica se je priženila iz stare poštene rodbine Majšekove, bivše občine Sveta Ana, na obširno posestvo Poharčevo in tukaj gospodinjala nad petdeset let. Imela je celo življenje usmiljeno srce do revežev, zlasti do siromašnih otrok. V zadnji svetovni vojni so njene roke obrisale mnogo solz lačnim in trpečim. Poslednja leta je pa preživela večinoma sama zase, vtopljenja v molitev. Bog ji bodi obilen plačnik. Rodbini pa so žalje!

Šoštanj-Metleče. V soboto, 30. septembra, nas je zapustil naš dobri oče, 77 letni Janez Bolha, p. d. Bohovec iz Metleč. Rajni je bil dolga leta zaposlen kot delovodja v tovarni Woschnagg v Šoštanju. Bil je čislán in upoštevan ter je bil zaupnik že rajnega Franca Woschnagga. Bil je tudi dober katoličan. Vsak prvi petek smo ga opazili pri obhajilni mizi. Tudi nedeljske svete maše do zadnjega ni opustil, pa naj je bilo vreme kakršno koli. Rajni oče je bil povsod najlepši zgled. Bog mu je izkazal milost, da je še prav pred večerom življenja prejel svete zakramente za umirajoče in naslednji dan je zatisnil trudne oči. Blagemu rajnemu svetila večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Nevarno obstreljen iz zasede. V Zgor. Bistrici pri Rušah je oddal neznanec strel iz zasede na posestnika Štefana Kreslina, kateremu je prebila krogla iz puške hrbet in izstopila na prsni.

Krvav napad. Ne daleč od Sv. Andraža v Slov. goricah je napadla skupina pijanih fantov 20 letnega posestnikovega sina Jožefa Petroviča in ga je hudo obdelala. Petroviča so prepeljali v ptujsko bolnišnico s hudimi poškodbami na glavi.

V mrežah greha

39

»Res je grozno, toda njegove nedolžnosti ne moremo dokazati. Za to obstoja samo ena možnost: da katera priča prizna, da je krivo prisegla.«

Medtem se je oglasil pri predsedniški mizi zvocec. Množica je utihnila. Vse je zrló na oder. Za mizo je stal Štern. Priklonil se je, nato pokazal na moža, ki je sedel na prvem mestu, ter je dejal:

»Dragi zborovalci, predstavljam vam gospoda deželnega glavarja Blattona, ki nas je osrečil s svojim prihodom in nam bo spregovoril o dolžnostih, ki nam jih nalaga domovina v teh hudih časih.«

Nato se je obrnil h glavarju: »Gospod glavar! Zastopniki našega mesta si štejejo v največjo čast, da vas morejo pozdraviti! Vnaprej bodite prepričani, da bodo vaše besede padle na rodovitna tla in obro-rile stoteren sad.«

Navzoči so zaploskali. Glavar je vstal in stopil na govorniški oder. Njegove prve besede so veljale Nemcem. Dobro si jih je privoščil. Nato je začel opisovati, kaj bi se zgodilo, če bi Nemci zmagali. Prišli bi tudi v Ameriko, požgali bi mesta in vasi, ljudi pa pomorili, kakor so storili v Belgiji.

Po glavarjevem govoru se je spet oglasil Štern. Nekam sramežljivo je sporočil zborovalcem, da vojaški odbor potrebuje mnogo denarja.

»Kdo izmed vas je pripravljen,« je zavpil na koncu, »darovati odboru po en dolar ali več? Dvignite roke vsi tisti, ki so pripravljeni to storiti!«

Dvignilo se je kakih štirideset rok.

»Kaj?« je zavpil Štern. »V toliki množici je samo štirideset požrtvovalnih domo^vinoljubov?!«

Nato se je dvignilo še kakih deset rok.

»Vem, prijatelj,« je vpil Štern, »da ste že dosti žrtvovali v razne dobrodne namene, a vkljub temu vas prosim, bodite še nekaj požrtvovalni in darujte! Od svoje strani slovesno obljubim, da bom dal za vsak dolar, ki ga tu nabere^m, iz svojega žepa po en dolar.«

Tem besedam je sledilo navdušeno ploskanje. Spet se je dvignilo kakih petnajst rok. V tem trenutku je ob levi strani nastalo med množico gibanje. Neki človek se je prerival v ospredje in vpil:

»Gospod predsednik, čakajte!«

»Kdo je to?« je vprašala Alojzija.

»Ne vem. Ne vidim ga,« je odvrnil Kelly.

»Grenhut!« je začudeno zašepetala Alojzija. »Bog ve, kak namen ima.«

Možicelj se je medtem preril do mize in spet zavpil:

»Gospod predsednik, tako ne bomo dosti nabrali. Edini način, ki vodi do uspeha, je ta, da gremo od človeka do človeka in tako nabiramo. Če dovolite, bom takoj začel z delom.«

Ni se zmenil za Šternov jezni pogled in ni čakal odgovora, marveč je vzel klobuk in šel od človeka do človeka. Vsakemu je tako dolgo prigovarjal, da je na^vposled dobil kako malenkost.

Psa so prevarili

Dognano je, da sleher-ni pes spozna svojega gospodarja po vonju. V Franciji se je pripetil zanimiv primer, ki pa to dognanje ovrže. Ne s prošnjami ne z grožnjami niso mogli spraviti psa s pariškega pokopališča z groba njegovega umrlega gospodarja. — Slednjič je šla vdova rajnega po živečega brata umrlega moža, ki mu je bil zelo podoben, in ga je prosila, naj se obleče v obleko rajnega. Brat je to storil in je šel na pokopališče. In glej: pes je koj planil kvišku, ovohal obleko in začel radostno lajati. Ves zmeden od veselja je skakal okrog brata rajnega in je šel za njim domov v dobri veri, da je to njegov pravi gospodar.

Rodbinske podpore na orožne vežbe vpoklicanih

»Slov. gospodar« je že dvakrat poročal o sklepu vlade, da se izplača podpora rodbinam na orožne vaje vpoklicanih. Nova uredba o podporah je že izšla v »Službenih novinah« in jo pričujemo v izvlečku.

Pravica do podpore in njena višina

Pravico do podpore imajo družine, katerih hranilci so poklicani v vojaško službo, in je ostala družina radi vpoklica brez nujnih sredstev za življenje. Ta podpora se zamore uživati, dokler je družina v stiski, najdalje pa do odpustitve hranilca iz vojaške službe.

Potrebo nakazila podpore bo ocenil za vsak primer poseben odbor. Za prošnjo za podporo so pooblaščen člani družine po sledečem redu: zakonita žena, potomci, oče in mati. Izjemoma, če ni teh oseb, pa more biti podpora podeljena tudi drugim članom družine (kakor n. pr. zadrugarjem, dedu, bratom, sestram itd. ter drugim osebam), ki jih je vzdrževala oseba, poklicana v vojaško službo.

Višina podpore znaša za večje kraje z več nego 20.000 prebivalci osem dinarjev, v vseh ostalih krajih pa pet dinarjev. V primeru spremembe bivališča se more višina podpore menjati šele po preteku roka 30 dni, odkar je bilo bivališče spremenjeno.

Poleg podpore se more družinam podeljevati tudi dodatek za vsakega otroka pod 16 leti, katerega je vzdrževala oseba, poklicana v vojaško službo. Dodatek znaša tri dinarje dnevno v vseh krajih. Če družino tvori samo en potomec, nima pravice na dodatek povrh podpore.

Kam nasloviti prošnjo?

Prošnjo za podporo je predložiti občini, v kateri biva prosilec. Občina bo poslala izročeno prošnjo najkasneje v 48 urah pristojnemu odboru za podpore s svojim uradnim potrdilom o resničnosti podatkov o družini, katera prosi za podporo.

Odbor za rešitev prošenj

Za izdajanje sklepov o prošnjah za podporo in dodatek se ustanovi na okrajnem sodišču odbor za podpore. Odbor tvorijo a) en sodnik okrajne-

ga sodišča, ki ga določi starešina sodišča, kot predsednik odbora; b) en občinski odbornik, oziroma mestni svetovalec, ki ga določi občinski odbor, oziroma mestni svet mesta, v katerem je sedež odbora; c) en davčni uradnik iz kraja, v katerem je sedež odbora, določi ga šef pristojne davčne uprave. Vsakemu teh odbornikov se določi tudi namestnik. Če se pokaže potreba, lahko predsednik okrajnega sodišča odloči, da se pri tem ali onem okrajnem sodišču ustanovi več odborov za podpore.

Opisani odbor za podpore odloča o podpori in dodatku z večino glasov.

Odlok odbora o rešitvi ali zavrnitvi se takoj dostavi prosilcu in pristojnemu vojaškemu poveljstvu radi pregleda.

Pritožba zoper sklep odbora

Prosilec, ki je bil odklonjen, se proti sklepu odbora lahko pritoži pisмено ali na zapisnik predsedniku tistega okrajnega sodišča, v čigar področju se nahaja okrajno sodišče, ki je o prošnji odločalo. O teh pritožbah odloča predsednik okrajnega sodišča ali pa sodnik, ki ga on določi. Predsednik ali določeni sodnik bo dostavil brez odlašanja svoj sklep prosilcu in predsedniku odbora za podpore zaradi izvršitve. Predsednik okrajnega sodišča ali določeni sodnik more, če smatra za potrebno, preden izda svoj odlok, pozvati prosilca, da podkrepí svojo pritožbo še z drugimi dokazi.

Proti odloku predsednika okrajnega sodišča, oziroma določenega sodnika ni pravnega leka,

vendar pa more prosilec predložiti novo prošnjo, ki temelji na novih dejstvih.

Sprememba podpore

Če se po izdanem sklepu spremeni katero od dejstev, ki so služila kot merilo za določevanje iznosa podpore in dodatkov, lahko odbor za podpore, če to izve, predružači prejšnji sklep in upošteva nova dejstva. Uživalec podpore in vse oblasti so dolžne takoj obvestiti odbor za podpore o vseh spremembah, ki bi mogle vplivati na pravico do podpore ali dodatka, kakor tudi na njeno višino.

Izplačilo podpor

Podpore bo izplačevala Poštna hranilnica preko pošt osebam, katerim je bila podpora podeljena. Če je hranilec poklican v vojaško službo na določen čas in ne delj kot štiri tedne, bo predsednik odbora za podpore izdal nalog, da se vsa podpora in dodatek izplačata naenkrat. Če je hranilec pozvan na vaje za delj ko štiri tedne ali pa na nedoločen čas, bo predsednik odbora za podpore izdajal potrebne naloge za izplačilo vsakih 15 dni vnaprej. Če je hranilec odpuščen iz vojaške službe pred iztekom tekočega roka 15 dni, potem uživalci podpore in dodatka niso dolžni vrniti odvisno sprejete podpore, oziroma dodatka. Pristojno vojaško poveljstvo bo takoj obvestilo odbor za podpore o odpustu tistih oseb, katerih družina sprejema podporo.

*

Zgoraj v izvlečku navedeno uredbo glede višine podpor lahko spremeni ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje v sporazumu s finančnim ministrstvom.

Določila za podeljevanje brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov

V smislu banove odločbe z dne 21. junija 1939., VII. št. 17.544/1, o ustanovitvi in upravljanju banovinskega sklada za dajanje brezobrestnih posojil za obnovo vinogradov bo dajala dravska banovina iz tega sklada posojila za obnovo že opešanih vinogradov v izrazito vinorodnih legah tistim vinogradnikom, ki bodo vinograde obnovili strogo po navodilih strokovnjakov in ki nu-

dijo za varnost posojila zadostno zemljiškoknjižno jamstvo.

Posojilo morejo dobiti samo tisti vinogradniki-kmetje, ki ne morejo obnoviti vinograda iz lastnih sredstev.

Brezobrestno posojilo se bo dajalo le za obnovo najmanj 15 a in največ 75 a vinograda.

Čebele zasedle ladjo

Do edinstvenega dogodka je prišlo v portlandski vojni luki na Angleškem. Roj čebel je priletel 3 km daleč od obale do oklopne križarke »New Castle«, ki je bila tam zadržana. Čeprav so se mornarji branili s kosti obleke, zastavami in sploh z vsem, kar jim je prišlo pod roke, so čebele po kratkem boju »zasedle« vojno ladjo in poveljnik je moral nazadnje brezžično pozvati pomoč. Z motornim čolnom vojne mornarice sta se potem hitro pripeljala neki uradnik pristaniškega poveljstva in neki železničar, ki je bil lastnik čebel. Zadnjemu je uspelo, da je čebele ugrebel v panj in tako osvobodil vojno ladjo.

»Šterna hoče jeziti. Ta je obljubil, da bo dal toliko dolarjev, kolikor se jih bo nabralo. Grenhut sedaj hoče čim več nabrati, da bo Štern moral tem več plačati.«

»Toda, zakaj dela to?«

»Neki spor imata med seboj. Oba sta bila vodilna člana judovske cerkvene občine, a zadnji čas je Štern Grenhuta izpodrinil in ta mu tega ne more pozabiti.«

Grenhut je z vnejo nabiral, godba pa je medtem igrala vojaške koračnice. Uspeh je bil velik.

»Tisoč dve sto dvajset dolarjev,« je dejal blagajnik, ki je pri predsedniški mizi štel denar.

Štern je s hripavim glasom naznanil uspeh zbiranja. Nato je sedel s tresočo roko izstavil ček in ga izročil blagajniku. Potem je spet vstal in jezno zavpil:

»Zaključujem zborovanje!«

Zborovalci so divje zaploskali, nato pa so se začeli razhajati. Alojzija in Kelly sta se pri vratih poslovila in šla vsak na svojo stran.

Ko je Alojzija naslednjega dne stopila v pisarno, je takoj opazila, da je Štern nejevoljen. Vedela je, da ga jezi včerajšnji dogodek. Ker ga je že precej poznala, je tudi vedela, da ne bo šel brez besede preko tega. Ni se varala. Ko sta končala z delom, je vprašal:

»Ali bi hoteli še enkrat govoriti o tistem primeru, katerega ste omenili, ko ste prvič prišli sem?«

»O primeru Štefana Kmicice?«

»Da.«

Alojzija je na kratko opisala vso stvar. Pri tem je posebej naglasila, kako vlogo je igral Grenhut.

»Potemtakem je Grenhut kriv nesreče tega ubogega fanta.«

»Žal, da.«

»Ali je samo on izpovedal, da je fanta na dan umora videl v Pikertonu?«

»Razen njega še ena preplašena starka, ki pa je tako zmedeno govorila, da njena izpoved ni bila merodajna. Grenhut pa je odločno trdil in prisegel.«

»Seveda! Od Grenhuta ni mogoče drugega pričakovati ko krivo prisego.«

Vstal je in nervozno hodil gor in dol po sobi.

»Kako dolgo je že fant v Ellingtonu?«

»Kmalu bo deset let.«

»Deset let! Moj Bog, kako strašna kazen za stvar, ki je ni izvršil! Ali v tem času ni nikdo poskusil, da bi ga rešil?«

»Odvetnik Kelly si je dosti prizadeval, toda zaman. Meni se zdi, da je edini izhod ta, če kdo pregovori Grenhuta, da prizna, da je krivo pričal.«

»Grenhuta pripraviti do tega! On bo še Bogu lagal na sodni dan. V tem človeku ni niti trohice pravičnosti in resnice.«

Ustavil se je pred Alojzijo in po kratkem tuhtanju vprašal:

»Ali ne bi bilo dobro, če bi obiskala Kmicica? Morda bi se med razgovorom v glavi katerega rodila kaka pametna misel.«

(Dalje sledi)

Slovenska Krajina

Posojilo se more dati do največ 1.25 din za 1 m² vinograda.

Vinograd 15 a se mora obnoviti najkasneje v enem letu, do 30 a v dveh letih, do 75 a v treh letih od dneva, ko se posojilo dovoli.

Posojila, dana v letih od 1939. do 1944., se morajo vrniti najdalj v petih letnih enakih obrokih. Prvi letni obrok zapade po šestem letu, ko je bilo posojilo izplačano.

Posojilo, dano od leta 1945. dalje, se mora vrniti v štirih letnih enakih obrokih in zapade prvi letni obrok po petem letu, ko je bilo posojilo izplačano.

Če uporabi vinogradnik posojilo v druge namene, ali če ne obnovi vinograda po navodilih, mora takoj vrniti posojilo v celoti in plačati obresti za nazaj.

Prošnje za brezplačno posojilo se predlagajo kraljevski banski upravi po sreskem načelstvu najkasneje do 1. oktobra vsakega leta.

V prošnji, kolkovani z banovinskim kolkom, mora biti navedeno:

1. ime, priimek in bivališče prosilca z navedbo hišne številke in pošte;

2. obseg vinograda, ki se obnovi, parcelna številka, številka vložka, katastrska občina in ime gorice;

3. vsota zaprosenega posojila.

Prošnji se mora priložiti:

1. izpisek L posestnega lista za celo posestvo;
2. zemljiškoknjižni izveček za celo posestvo;
3. izjava županstva o družinskih, premoženjskih in pridobitnih razmerah prosilca, kakor tudi o tem, da ustreza pogojem § 2. teh določil;

4. pismena obveza prosilca, da bo obnovo opešane vinograda izvršil natančno po navodilih strokovnjaka in da je poučen o vseh pogojih posojila.

Vknjižba in izbris posojila se izvršita na stroške prosilca.

Ko je posojilo vrnjeno, izda kraljevska banska uprava dolžniku izbrisno pobotnico.

Ta določila veljajo od dne, ko se objavijo v »Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine«. Obenem se razveljavljajo določila za podeljevanje brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov z dne 22. julija 1938., III/4 št. 1854/4 (»Službeni list« št. 387/62), ki pa veljajo še nadalje za do sedaj dana posojila.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1939.

B a n : Dr. Marko Natlačen s. r.

Združene ameriške države so zastražile vse železnice proti morebitnim napadom od strani nezadovoljnih

Murska Sobota. Z vrnitvijo dijakov in pričetkom novega šolskega leta je pri nas postalo mnogo živahnejše. Ulice in kino-dvorane so kar zaživele. Pri pogledu na te mlade življenja polne študente človeku podzavestno stopa pred oči naša gimnazija, ki je daleko premajhna za dijaštvo, katerega je od leta do leta več. Saj je število samo od lanskega leta naraslo za 90. Poslopje, ki je pod Ogrsko bilo namenjeno za meščansko šolo, gimnazijskim namenom ne zadostuje, zato je nujno potrebno, da se z gradnjo gimnazijskega poslopja že končno začne, ker sicer morajo stalno imeti deljen pouk, ki pa ni praktičen. — Na lastno prošnjo je k nam premeščena iz Lahocev učiteljica g. Marija Petkovšek.

Znameniti ameriški letalec in polkovnik Lindbergh govori za Rooseveltovo predlog glede spremembe ameriškega zakona za nepristranost

Cepinci. Minuli teden se je vračal v poznih nočnih urah nič hudega sluteči posestniški sin Gašpar Jožef. Med potjo so ga napadli vaški fantje in ga je eden izmed njih, Kalamar Jožef, z lato, v kateri je bil zarjavel žebelj, tako močno udaril, da se mu je žebelj zapil v desno ramo in mu prizadejal nevarno poškodbo. Zateči se je moral v bolnišnico.

Turnišče. Občutna nesreča je zadela Zverovo družino, ker je njih gospodinja tako nesrečno padla, da si je zlomila roko. Zdravniške pomoči je morala iskati v soboški bolnišnici.

Dokležovje. Nekateri vročekrvni fantje bi zaslužili, da bi jim jemali pretepaško kri, ki jim nikoli ne da miru. Izberejo si že nekako priložnost, da izzovejo prepri in potem največkrat z nožem v roki dajejo duška svoji podivjani naravi in navaljujejo na nasprotnika kot bi bili brez uma. Pretekli teden se je tako spozabil Gregor Rudolf, ki je napadel okrog 11. ure ponoči vračajočega se Miholič Janeza ter ga štirikrat z nožem zabodel in mu prizadejal take poškodbe, da se je ranjenec moral zateči v bolnišnico. Baje sta fanta bila že dalje časa v nesporazumu. Z zadevo bodo imele opravka oblasti.

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Stari Beznovci. Pred nedavnim je bil posestnik Janez Maček na okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojen zaradi zakotnega mazaštva na dva meseca zapora. Puščal je namreč ljudem kri (sekal žile) in je nekaterim vzel večjo količino. Nekateri so njegove zdravstvene metode upoštevali.

Mala Polana. Dne 27. septembra ponoči okrog 11. ure se je hlapec Ivan H. vračal iz Brezovice. Na potu ga je napadel neki fant in mu z nožem prizadejal občutne poškodbe. Nerazumljivo je vedenje nekaterih mladeničev, ker ob vsaki priliki z nožem v roki razkazujejo plodove svoje srčne kulture, kar ima za posledico — zapor.

Rakičan. S tukajšnje banovinske kmetijske šole je bil po potrebi službe premeščen na okrajno načelstvo v Novem mestu g. inž. Rihar Jože.

Kapca. Pred dnevi je bila na okrožnem sodišču v Murski Soboti obsojena posestnica Šimonka Marija na štiri mesece strogega zapora in na povračilo zdravstvenih stroškov, ker se je pred nedavnim tako daleč spozabila, da je župana g. Lebarja, ki je ukazal tudi na njenem zemljišču jarek zregulirati tako, da bi voda lahko odtekala in ne bi povzročala nepravilnosti, napadla z motiko v roki in mu po glavi in roki prizadejala hude poškodbe. Za to lahkomišelnost se bo pač pokorila. — Z G. Lakoša je po lastni prošnji premeščena učiteljica g. Neža Čepon. Odšla bo v Rečico.

Dolnjelendavske gorice. Minuli teden je bila pri nas trgateg. Oči vinogradnikov izven Lendave so že nekaj dni poprej bile uprte na kapelico Svete Trojice, ki se blesti in gleda z naših goric kakor svetli biser, odnosno beli labod na kristalno-čisti vodi; kajti vedeli so, da se bodo v kratkem peljali na trgateg, kjer bodo ob dobrem in obilnem pridelku za nekaj časa pozabili na vse težave in skrbi te solzne doline. Klopotci — stražarji zorečega grozdja — so pošiljali obiralcem svoje poslednje pozdrave. Njih klopotanje je bilo tako glasno, da se nam je dozdevalo, kot jim ne bi bilo prav, da požrešnim in tatinskim škorcem poberemo vse slaščice. Vinogradi so bili pozorišče veselja in živahnosti, kajti petje zadovoljnih beračev je donelo od vseh strani tako lepo, da ga je bilo veselje poslušati. Človek ob tem idilicnem trgatvenem veselju v resnici čuti, da so to najlepši dnevi za zavednega vinogradnika. Saj se

Kmečka ženska narodna noša iz baltiške države Estonija, o kateri se je v minulem tednu mnogo pisalo in razpravljalo

NASE HIMNE. Na zalogi imamo še nekaj not partitur, in sicer: Lepa naša domovina (mešan zbor), Pravde Bog (moški zbor), Pravde Bog (mešan zbor), Zdravica (mešan zbor), Zdravica (mešan zbor), Zdravica (moški zbor). Cena je 2 din. Pošiljamo le po povzetju ali denar naprej. — TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR-PTUJ.

njegovo veselje ob pogledu na kipeči vinski mošt, ki curi iz stiskalnice, ne more niti precentiti.

Strehovci. Prejšnji teden je oživila tudi naša sicer mirna vasica s svojo okolico. Bila je namreč trgateg, ki je predramila iz sna staro in mlado. Na dan trgatve so že z otroci in posodo naloženi vozovi prihajali v gorice na vse zgodaj. Razpoloženje je bilo zelo dobro. Pridelek je letos znatno boljši od lanskoletnega.

Šalamenci. Naše pokopališče smo napolnili in potrebno nam je bilo novo, ker pač na to računamo, da bomo še naprej tudi umrli, saj »Gospodni živimo in Gospodni merjemo«. Pa to pri nas ni bila tako lahka reč, smo namreč dveh ver — katoliške in luteranske. Bilo je veliko preklanja. Bi imeli skupno pokopališče, pa so katoličani seveda hoteli postaviti križ, luteranci pa tega niso hoteli, ker nimajo na pokopališčih skupnih križev. Bi še šlo, če ne bi bila zraven tudi podoba Marije. Ker se niso mogli zediniti, dobijo luterani dve tretjini in eno tretjino katoličani. Luterani so že svoj del blagoslovili, katoličani pa si hočejo prej nabaviti novi križ in bo šele potem blagoslovitev. Luterani so imeli tudi veselico in so zvečer s kozarci bombardirali mimosidele ljudi. Vsak po svoje!

Sv. Sebeščan. Bil sem na dveh občinskih sejah. Na prvi smo razpravljali o tem, kako bi občina selili v Moščance. Od 18 odbornikov se je za selitev izjavilo sedem odbornikov, ki zastopajo okrog 700 ljudi, drugih je pa okrog 2300. Predsednik pravi, da bi se naj sedež prenesel v Moščance, ker tisti težko hodijo na naš breg, smo pa radovedni, kako bi mi hodili nazaj, morda bi nas dala občina voziti. Ljudje svetujejo občini, naj si da napraviti majhen voz, kakor ga imajo potujoči cigani in naj hodi iz kraja v kraj in en voz za predsednika in tajnika. Zakaj se damo tako smešiti?! Kraj Sebeščan prosi res, da bi se pošta prenesla sem in je seveda vse odvisno od oblasti. Neka klepetulja je pa rekla, da je že vse rešeno in mi smo morali radi takih klepetulj na sejo. Torej se naj borimo proti nečemu, kar sploh ne obstoja. To je smešno in nevredno zrelih mož. Sklenili so celo, da naj gresta predsednik in tajnik na občinske stroške v Belgrad, menda gledat, koliko je tam ura. Občina si kaj takega lahko privoščiti, saj je dolžna samo okrog dve sto tisoč dinarjev. Smo radovedni, kaj bo rekla oblast. Če ne bo pri nas pošte, se vam lahko zgodi, da tudi v Mačkovcih ne bo pošte. Sedež občine je pri nas, občina se pa pošte brani, kaj ne, da je to smešno?!

Kuzma. Imamo nad tri sto otrok v šoli in samo dve učni moči. Oblast zgani se, saj je pa drugod dovolj učiteljstva, zakaj jih ne daste k nam.

Most na Muri v Dokleževju je v zelo slabem stanju, deske kar skačejo, popravljajte, dokler ne bo prepozno!

Avtobusi! Spremenite že enkrat vozni red za Dolnjo Lendavo. Ne vemo, zakaj vozi v Dolnjo Lendavo vtobus dvakrat, v Gornjo pa samo enkrat. Mislili smo, da bo kaj boljše za pošto, ko bo vozil avtobus, pa je slabše, kjer smo dobili preje pošt dopoldne, dobimo sedaj proti večeru. Torej gremo rakovo pot!

Ali si že obnovil naročnino?

Iz celjskega okrožja

Razno

Mlad begunček. Triletni Martinek Č. iz Čreta pri Celju je šel iskat svojo staro mater, ki je šla v mesto, ker babice ni našel, se je skobacal na savinjski vlak ter se peljal do Žalca. Fantiču se je vožnja tako dopadla, da ga je službujoči sprevodnik le s težavo spravil iz vlaka ter oddal v občinsko pisarno. Od tukaj je pobegnil ter jo mahnil po državni cesti proti Vranskemu. Tukaj ga je opazila neka gospa ter ga vzela k sebi na dom. Povedal je, kako mu je ime, ni pa maral povedati, kje je doma. Šele, ko je gospa čitala v časopisu, da je pobegnil neki deček, čigar opis se je ujema z njenim tajinstvenim gostom, je dognala, odkod jo je primahal mladi junak. Sporočila je staršem, ki so bili tri dni v velikih skrbeh, da se prišli ponj.

REKORD OBLEKE IN ASTRA ČEVLJE
kupite v dobri kvaliteti in zelo poceni:
CELJE, PREŠERNOVA 5. 1521

Celje dobi zaklonišča proti zračnim napadom. Eno se bo zgradilo pri mestnem magistratu, eno pa pri mestnem gledališču. Prav tako si bo pripravilo zaklonišča nekaj privatnikov v svojih hišah.

Na Borzi dela v Celju dobijo delo: 4 hlapci, 1 pekovski pomočnik, 1 čevljarški pomočnik, 10 privatnih kuharic, 5 kmečkih deklet, 6 služkinj, ki znajo kuhati, 1 gospodinja, 1 natakarica, 1 orožniška kuharica, 1 postrežnica in 1 sobarica.

Pretep. Ko so kožuhali pri Majeričevih, je med pijanimi fanti nastal prepir, ki se je končal s pretepom. Bele Rok je napadel Mikolica Franca, a Vodušek pa je miril. Ker to ni pomagalo ter je Bele še kar izzival, se je Vodušek odstranil. Bele pa j šel za njim ter ga z žepnim nožem zabodel dvakrat v hrbet. Vodušek pa je v silobranu pograbil kol in z njim udaril Beleta po glavi. Bele, ki ima prebito lobanjo in pretres možganov, se zdravi v celjski bolnišnici.

Na Teharjih pri Celju bodo stavili nov Prosvetni dom. Izdelan bo po načrtih g. Gajšeka, tehnika v Ljubljani.

Slovenj Gradec. Ban dr. Natlačen boter trojčkom. Kristina Bauer, žena manjšega posestnika iz Vrhov, je v tukajšnji javni bolnišnici dne 2. okt. porodila trojčke, ki so vsi dečki in prav krepki. Oče se je obrnil na g. bana in ga prosil za botra svojim fantom. Že drugo jutro je dobil brzojavno poročilo, da je uslišan. Obenem mu je g. ban nakazal 1500 din za darilo. Pri krstu dne 10. okt. je zastopal g. bana okrajni načelnik g. Janko Štadler. Dečki so bili krščeni prvi za Marka Andreja, drugi za Franca Ivana, tretji za Simona Petra. Srečni starši se g. banu najpriščneje zahvaljujejo. — Zadnji trojčki so bili rojeni v Slovenjem Gradcu pred 264 leti.

Braslovče: Dolgo zaželjen srednji zvon smo dobili, preteklo soboto in ga je blagoslovil v nedeljo po prvi maši g. dekan z domačimi g. duhovniki. Cela slovesnost se je vršila skromno in tiho, kar tudi odgovarja resnemu času, v katerem živim. Lepo je tudi prenovljeno naše župnišče, katero je bilo že zelo popravila potrebno. Ker stane zvon in tudi popravilo farovža precej denarja in je sedaj še nekaj dolga, bodo to poravnali dobri farani s prostovoljnimi prispevki. V zahvalo bo pa ljubi Bog nam dal mir, katerega si vsi tako želimo v teh razburkanih časih.

Petrovče. Hitro se približuje dan žrebanja loterije Zadruga za zidanje Slomšekovega doma v Petrovčah, zato segajte po srečkah, da vam ne uide lep dobitek. Cena srečki je 5 din.

Sv. Jurij ob Taboru. V kratkem dobimo zdravnik, ki bo stalno ordiniral v št. Juriju. To bo za naš kraj zelo koristna pridobitev, da ne bo treba našim ljudem hoditi v oddaljen trg Vransko. Zato se prihoda g. zdravnika upravičeno veselimo. — Že dalj časa je prepovedana vožnja po pešpoti iz Ojstriške vasi mimo cerkve do Parvičarjevega klanca, vendar pa se še vedno najdejo kolesarji, ki se s to prepovedjo ne morejo spoprijazniti. Toda eno bo že: bodo se spoprijaznili s prepovedjo, če pa to ne, pa z občutnimi globami od strani občinske oblasti. — Dne 25. oktobra bo licenciranje bikov in merjascev iz teritorija naše občine na sejmišču.

Nezgode in nesreče

Steiner Antonu v bližnjih Gotovljah je zdrobilo slamoreznica vse prste na levi roki.

Nesreča v rudniku. V rudniku Pečovnik blizu Celja je podrl jamski voziček 29 letnega rudarja Ivana Mehle, doma iz Zvodnega pri Teharju. Strlo mu je desni kolk in hudo poškodovalo desno ramo. Nezavestnega so pripeljali v celjsko javno bolnišnico.

Opekla se je. Verbovšek Terezija, 16 letna kmečka hči, je nesla svinjam vročo krmo. Na stopnicah ji je spodrsnilo, da je padla in se polila. Tekoča krma, ki je bila še vreča, ji je prizadeljala hudo opekline po prsih, glavi in rokah. Zdravi v celjski bolnišnici.

Nesreča v tovarni v Šoštanj. Jože Kovač je bil uslužben v tovarni usnja Woschnagg in sin Ko je bil na delu ponoči, je sam v svoji delavnici kuhal čreslo v velikem kotlu na paro. V hipu pa je kotel eksplodiral in vreča tekočina in sopro se je vtila po delavnici. Pritisak, ki je nastal ob eksploziji, je bil tako močan, da je vrglo vrata s podboji vred iz zidu. Sopara je Kovača občila in ga po sprednjem delu života popolnoma obžgala. Ves opečen je še letel kakih 300 m do vratarja pri izhodu, kjer se je onesvestil in zgrudil. Poklicani zdravnik mu je nudil prvo pomoč, nato so ga prepeljali v Slovenj Gradec v bolnišnico. Nesrečni Kovač je še isti dan umrl. Pokojni je bil vesten in zanesljiv delavec, ki je bil tovarni uslužben že 36 let.

Nesreča. V tovarni meril Ivana Mikoliča v Slov. Gradcu je žaga odrezala delavcu Ajtnik Jožefu iz Legna vse prste na desni roki.

Prometna nesreča. Krojaški mojster Panjek Ludvik se je peljal z motorjem iz Mislinja. Pri Dovžah ga je vrglo iz motorja, radi česar je dobil zelo resne poškodbe. Avto, s katerim sta se vozila poslovodja trdke Steiner in poštni uradnik g. Kotnik, je pri Paki zavozil v jarek. G. Kotnik je dobil poškodbe na obrazu, na vozilu pa se je pokvaril hladilnik. Iz Celja se je vozil g. Jakob Jaš, kmet iz Mislinja z motornim kolesom. Pri Hudi luknji mu je vozilo spodrsnilo. G. Jaš je dobil praske po obrazu in nogi.

Polzela. Pretekli teden se je zgodila pri nas huda nesreča. Na hmeljski sušilnici g. Tiršeka, trgovca na Polzeli so se na dvigalu, ki je prirereno za dviganje hmelja, vozili Jelen Franc, Kolenc Ivan ter Berger Ivan. Ko so bili že kakih 12 m visoko, se je utrgala vrv in dvigalo z delavci je zgrmelo v globočino. Berger ima zlomljeno levo nogo v gležnju, Jelen desno nogo, Kolenc pa levo nogo in rebra.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi za-peke prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25 V. 33

Šmarje pri Jelšah. Dne 10. septembra letos je padel z voza Mestinshek Anton, doma iz Zibike. Pri padcu si je poškodoval hrbtenico. Takoj po nesreči so ga spravili v celjsko bolnišnico, kjer pa je dne 3. t. m. umrl.

Gospodarstvo

Polzela. Sadjarska podružnica na Polzeli bo imela sadno razstavo v nedeljo, dne 15. oktobra. Razstavljeni bo vsake vrste sadje, sveže in suho. Razstava bo odprta celi dan. Zaključena pa bo z vinsko trgatvijo, ki se bo pričela ob 4. uri popoldne. Kmetje, sadjarji in prijatelji vinskega grozdja vabljeni!

Sv. Jurij pri Celju. Več let smo se že borili za prepotrebni vodovod, sedaj pa se je vendar posrečilo našim krajevnim činiteljem, ki so se veliko trudili za to prepotrebno napeljavo vode, da bomo isto dobili. Kralj. banska uprava je odobrila proračunski znesek 253.600 din in razpisala dobavo 2536 m litoželeznih cevi, potrebnih za napeljavo. Ta vodovod bo velika pridobitev za naš trg. Naša občina postavlja novo javno občinsko tehtnico. Sicer je v št. Jurju že šest za-

sebnih tehtnic, vendar pa se je že dolgo čutila potreba po javni in zanesljivi tehtnici. Svoj čas je bilo že več pritožb na državno tožilstvo v Celju, tikajočih se naših tehtnic. Naši kmetje so gonili živino na železniško vago, pozneje pa jim je bilo to zabranjeno. Sedaj upamo, da bo ta stvar urejena.

Rajnim spomin

Vinko Kukovec. V Celju je umrl 5. t. m. daleč naokrog poznani stavbenik in tesarski mojster Vinko Kukovec. Rojen je bil 23. 12. 1870 pri Sv. Tomažu v Slov. goricah. V Celju se je naselil 1. 1903., postal tesarski mojster, stavbenik ter lesni trgovec. Pokojni je mnogo javno deloval, bil od 1. 1922. do 1. 1931. podžupan, nato pa do 1. 1935. župan okoliške občine Celje. Bil je predsednik in častni član Slovenskega obrtnega društva v Celju, podpredsednik okrajnega cestnega odbora itd. Kot javni delavec si je pridobil mnogo zaslug, v priznanje je bil odlikovan z redom sv. Save 5. stopnje. — Blagemu in značajnemu možu časten spomin!

★

Društvene vesti

Limbuš pri Mariboru. Fantovski odsek in Dekliški krožek v Limbušu priredita dne 15. oktobra t. l. ob 3. (15.) uri popoldne v limbuški šoli igro »Vojni invalid«.

Hoče. Prosvetno društvo igra v nedeljo, 15. oktobra, popoldne ob 3. in zvečer ob pol 8. uri v Slomšekovem domu prekrasno Meškovo igro

»Mati«, drama v 3 dejanjih, ki bo vse gledalce globoko presunila. Zato vabi odbor vse prijatelje naše prosvete k obilnemu obisku. Na svidenje.

Velika Nedelja. Naša mladina priredi v nedeljo, dne 15. okt., po večernicah dve veseloigrji: »Nevesta iz Amerike« in »Vse naše«. Prijatelji poštenega razvedrila iskreno vabljeni.

Dopisi

Bočna pri Gornjemgradu. Po smrti priljubljene župnika g. zlatomašnika Kitaka v decembru minulega leta, je bila naša župnija dolgo osamela. Kaj je fari duhovnik, smo v tistih dneh do dobra spoznali. Zato je bilo naše veselje tem večje, ko smo zvedeli, da je Prevzvišeni imenoval novega župnika v osebi dosedanega prvega žalskega kaplana g. Jurija Guzeja. Za nedeljo inštalacije, 1. oktobra, se je fara z vnamo pripravila. Dokaz: mlaji, venci, prelepo okrašena cerkev in streljanje. Po sprejemu na začetku vasi, kjer so novega g. župnika pozdravili g. župan, g. šolski upravitelj, dekleta, otroci, fantovski odsek, gasilci in druge organizacije, ga je veliko število župljanov pospremila do cerkve, kjer je izvršil slovesne obrede inštalacije v navzočnosti enajstih gg. sobratov g. dekan monsignor Požar, ki je imel tudi slovesni cerkveni govor, na kar je opravil novi g. župnik slovesno sv. mašo. Župljani, ki se nam je izpolnila srčna želja, želimo g. župniku med nami najlepše dneve in bogato blagoslovljeno delovanje.

Sv. Barbara v Haložah. Z jabolčnikom in jesihom so požar gasili in omejili. Ob priliki zadnjega požara v Slatini se je dogodil redek slučaj, o katerem se še dosedaj ni slišalo. Posestnik Andrej Glavica, ki ima majhno poslopje v Slatini pri svojih goricah, je obranil svoje poslopje s tem, da je žrtvoval jabolčnik in jesih, s katerima je polival svojo slamnato streho, da se je ni prijel ogenj od štirih gorečih sosednih poslopij, med katerimi je bila ena z opeko krita. Možu ni žal za jesih in ne za jabolčnik, hišo pa le ima, jabolčnika in jesiha pa je letos, hvala Bogu, povsod laže dobiti kakor novo hišo postaviti. — Trgatev v Haložah se je začela v glavnem dne 9. oktobra in bo trajala gotovo 14 dni, ker ni dovolj moških doma, pa tudi radi pomanjkanja stiskalnic, ker se na obstoječih ne morejo vsi v enem tednu zvrstiti. Pardonveni dež ni dosedaj nič škodoval grozdju, ampak ga

je osvežil, da ni več tako parjeno od sonca in dosedanje suše. Pridelek bo izboren in radi nastalega hladu po dežju ne bo tako burnega in naglega vrenja mošta.

Sv. Barbara v Haložah. Dne 1. oktobra je bilo zborovanje vogradnikov v katarinski dvorani. Predsedujoči g. župnik je obvestil članstvo Vinarske zadruga o sejnih sklepkih, ki se nanašajo na vinsko kupčijo in cene, o času trgatve itd. Bivši poslanec Marko Kranjc je poročal o važnih vprašanjih notranje in zunanje politike. Zborovalci so našemu narodnemu in strankinemu voditelju dr. Korošču izrekli zaupnico, dalje smo se izrekli za popolno avtonomijo Slovenije in za zopetno pravico javnosti naše zastave.

Čadram. Štirideset let je preteklo, odkar je bila posvečena naša nova, veličastna župnijska cerkev. Stara cerkev je že takrat bila v takšnem stanju, da so mislili na to, da bi jo podrli. V teku časa je to postala nujna potreba, ki ji je dala državna oblast poudarek z ukazom, da se cerkev mora podreti. To se je tudi pred štirimi leti zgodilo. Da bi ostal spomin na nekdanjo cerkev, se je na njenem mestu postavila lična kapela s stolpom. Na rožnensko nedeljo (1. oktobra) se je vršila svečanost posvetitve te kapele, ki je tako zgrajena in prostorna, da se more v njej darovati sv. maša. Svečanost se je začela ob desetih v župnijski cerkvi, kjer je bil blagoslovljen kip presv. Srca Marijinega. Nato se je razvila

procesija proti gričku v Čadramu, ki se je je udeležilo mnogo ljudstva deloma tudi iz drugih župnij. Kip so nesle belo-oblečena dekleta. Kapelo je blagoslovil domači g. župnik duhovni svetnik Franc Hohnjec, ki je tudi opravil slovesno sveto mašo ter je z besedami, ki so mnogoštevilno navzočim vernikom segale do srca, opisal pomen in namen kapele, katero je ljudstvo samo imenovalo Marijo na gričku. Popoldne so bile v kapeli slovesne večernice, ki jih je zaključil domači g. župnik z besedami zahvale in spodbude.

Boštanj ob Savi. V Slovenskem gospodarju se oglašamo danes prvič, a mislimo, da smo opravičeni, saj gledamo in tudi večkrat gremo v lepo štajersko deželo. Mariborskega tabora se nas je udeležilo skupno 36. Posebno radi pa gremo na bližnjo Lisco, kjer smo bili lani in tudi letos. Nekateri so bili pri blagoslovitvi nove kapelice, večja skupina starih in mladih pa je bila gori 13. avgusta, kjer je naš g. kaplan maševal v novi kapelici Marije brezmadežne. Da se oglašamo ravno sedaj, pa je vzrok tombola, ki jo je priredilo naše Prosvetno društvo s sodelovanjem Salez. zavoda na Radni. Prvo nedeljo so se zgrinjale množice iz obeh strani Save in so prišle iskat srečo na tombolo. Toda tombolska sreča je pač muhasta in je le redkim naklonjena. Zdi se pa, da je ob tej priliki obiskala res potrebne. Glavni dobitek 1000 din je zadel ubog mizarski vajenec iz Šmarja pri Sevnici. Od svoje matere je dobil v dar eno srečko in ta edina srečka mu je pripomogla, da bo za zimo preskrbljen s potrebno obleko. Vsi, ki so kaj zadeli, so bili zadovoljni, drugi pa smo se tolažili z upanjem, da pridemo tudi mi na vrsto. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem tvrdkam in dobrotnikom, ki so nam pomagali z lepimi dobitki. Posebno lepa darila so poslali: Souvan, Urbanc, Jugoslovanska knjigarna, Naša Sloga in Gregorič v Ljubljani, V. Hladin, Metka, Hubertus, Sterneckl, Jagodla in Mohorjeva tiskarna v Celju, Zlatorog in Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Rogaška Slatina, tovarne za dušik v Rušah in Hrastniku, Remeč in Komp., Alga, Radiosan, Bata, Franck itd. Iz bližnje okolice pa so se posebno izkazale trgovine: Mlinarič, Stregar in Šetina v Sevnici in Teraž v Boštanju.

Moers-Meerbeck. Zveza Jugoslovanskih katoliških in narodnih društev v Nemčiji se ob priliki letošnjega obiska naših izseljencev v domovini prav toplo zahvaljuje vsem za izkazano pozornost in ljubeznive pozdrave. Posebna zahvala naj velja prevz. g. škofu dr. Tomažiču za njegovo očetovsko skrb in požrtvovalno izkazano ljubezen do nas izseljencev. Predsednik zveze je imel priliko udeležiti se velike pobožnosti na znameniti Ptujski gori, kjer je množica molila za ljubi mir. Na popoldanskem sestanku, ko je donela lepa slovenska pesem iz stotin slovenskih dekliških grl, je imel predsednik priliko pozdraviti množico v imenu izseljencev. Med živahnim ploskanjem je pozdravil prevz. g. škofa, g. izseljenskega duhovnika Drago Oberžana in vse ostale gg. duhovnike. Dovolil si je enake pozdrave prinesiti tudi našim izseljencem v Nemčijo, katere je množica z navdušenjem in solzami v obeh sprejela. Ker je bilo med prihodom posameznih vlakov in odhodom posebnega vlaka malo časa, je prevz. g. nadpastir obiskoval potnike kar v vozovih in jim delil svoj nadpastirski blagoslov in podobice. Dekleta so pa na njegov pobudo preskrbele nageljne in popotnico. Prevzvišeni nam je obljubil: Molili bomo za vas, vi pa molite za nas in za ljubi mir! Vsemogočni Bog naj vas blagoslovi in spremlja vsepovsod, da najdete vaše drage zdrave doma. — Zahvaljujemo se tudi za pozdrave mestni občini mariborski in vsem, ki so nam izkazali toliko plemenitih uslug!

KIPI KRISTUSA KRALJA!

Dobili smo novo zalogo izredno lepih kipov Kristusa Kralja, visoki po 20, 30, 40, 65 in 85 cm, sedeči in stoječi, za dom, kapelice in cerkve. Oglejte si te kipe v Mariboru v Cirilovi, Koroška cesta 5!

Kmečka trgovina

Vprašanje padca cen kmetijskih pridelkov

To vprašanje skuša rešiti naša vlada. Stvar se pa ne da urediti s policijskimi ukrepi, kajti kakor kažejo primeri pri pšenici in slivah, so padle cene tudi pri proizvodih, za katere je država določila ceno. Cene se dajo izboljšati edino z gospodarskimi ukrepi. Ker so cene padle radi tega, ker kmetje ponujajo svoje blago, da bi mogli zadostiti svojim obveznostim in kriti svoje potrebe, skuša vlada učinek nadponudbe zmanjšati z nakupom rezervne hrane. Vlada je nadalje sklenila, da se mora mileje postopati pri izterjavanju davkov, da bi tako kmetje ne prišli v preveliko stisko. Radi tega se priporoča kmetovalcem, da pridelkov brez posebno velike stiske ne prodajajo pod ceno. Trenutno se poseg vlade na tržišča sicer še ne občuti, toda v kratkem času bo učinek viden in se bodo cene popravile, posebno ker bodo v kratkem času dane tudi večje možnosti za izvoz. Tako vidimo, da se naše državno vodstvo trudi pomagati kmetu v okviru danih možnosti. Skuša se ublažiti zle posledice nepremišljenih dejanj onih, ki so svet potegnili v sedanje stanje.

Pristojbine za živinske potne liste

Kmetijski minister je predpisal v sporazumu s finančnim ministrom nov pravilnik o izdajanju živinskih potnih listov. Po tem pravilniku ne morejo zahtevati občinski uslužbenci, katerim je poverjeno poslovanje z živinskimi potnimi listi, nobene posebne nagrade. Glede živinskih potnih listov se bodo pobirale za bodoče od občinske oblasti spodaj beležene pristojbine v korist živinozdravnih in živinorejskih skladov. Pristojbine za živinski potni list so po novem pravilniku sledeče: 1. za izdajo enega potnega lista 1 din; 2. za prenos pravice lastništva na živinskih potnih listih, odnosno pri odpisu enega dela kupljene živine iz živinskega potnega lista 0.50 din; 3. za obnovo zdravstvenega potrdila in za potrdilo o spremembi kraja bivanja 0.50 din. Razen s temi pristojbinami se živinski potni listi ne smejo obremenjevati z nobenimi drugimi pristojbinami, za katere ne obstoji posebno odobrenje finančnega ministra.

Vpliv države na izvoz

Država kot taka se doslej ni ravno dosti zmenila za izvoz. Glavna skrb ji je bila, da so se sklenile trgovske pogodbe in da se je blago na obmejnih postajah pregledalo. V sedanjih časih pa ne gre več tako. Država si hoče zagotoviti večji vpliv na smer našega izvoza, za kar je uvedla devizna dovoljenja za veliko število naših izvoznih predmetov. Poleg tega se mora tudi zamenjava blaga voditi načrtno, kar je potrebno v trgovini z državami, s katerimi blago zamenjemo (kliring z Nemčijo in Italijo). V to svrhu se je ustanovilo ravnateljstvo za zunanjo trgovino. To ravnateljstvo bo nosilo tudi polno odgovornost za posle, ki jih bo vršilo. Da je vlada sklenila ustanoviti za izvoz posebno ravnateljstvo, je vzrok ta, ker se po sedanjem načinu ni dalo več načrtno delati in se nikdar ni vedelo, kako stvari z izvozom prav za prav stoje. Omenjeno ravnateljstvo se počasi toda sigurno in načrtno organizira, tako da bo res služilo svojemu namenu.

Švica bo kupovala tudi svinje

Zadnjič smo poročali, da je švica sklenila kupiti pri nas večje količine mesa in goveje živine. Sedaj poročajo iz Beograda, da je švica pričela uvažati tudi svinje iz naše države. V prihodnjih dneh se bodo pričela pogajanja s švico zaradi nove ureditve trgovinskega in plačilnega prometa. V pričakovanju teh pogajanj se ne izdajajo nova dovoljenja za izvoz v švico, pač pa se izvažajo blago na podlagi že izvršenih zaključkov. Tako je tudi v teku dobava 55 vagonov svinj na podlagi kupčije, ki je bila sklenjena s švicarskimi uvozniki. Te svinje uvažava švica proti plačilu v gotovem denarju.

Čehi kupujejo poltežka goveda

V Beograd so prišli predstavniki čeških gospodarskih krogov, ki nameravajo kupiti večje število goveje živine za klanje. Iščejo v glavnem poltežka goveda, ki tehtajo do največ 400 kg žive teže. To živino iščejo zato, ker je cenejša kot težka, debela živina, pa tudi izvoz te živine je

olajšan, kajti živina izpod 400 kg ne spada pod carinsko zaščito.

Hmelj

Pri zelo živahnem povpraševanju so se cene hmelju dvignile in se sedaj plačuje hmelj po 39 do 42 din in z napitnino še preko 42 din. Večje partije so v čvrstih rokah in jih je težko dobiti. Kakor čujemo, hitijo z nakupom trvdke, ki so še malo kupile in morajo pokriti že prej sklenjene dobavne pogodbe. Položaj obeta ponovno očvrstitev, zato kažejo cene nadaljnje nagnjenje za dvig.

Gospodarske zanimivosti

Prehrana v Nemčiji. Kakor poroča »Trgovski list«, je bila te dni potrošnja živil v Nemčiji ponovno znižana. Tako je določeno tedensko na osebo 2.4 kg kruha, 0.5 kg mesa, 0.33 kg masti, olja in mlečnih proizvodov, 0.25 kg sladkorja, 0.10 kg marmelade, 0.11 kg kaše, zdroba, riža ali kave. (Vseh teh predmetov ne sme biti preko 110 gramov.) Uživati se sme samo posneto mleko. Neposneto mleko smejo uživati samo bolniki, otroci in matere-porodnice. S tem, da so prepovedali uživanje neposnetega mleka, računajo, da bodo dobili okrog 80.000 ton masla, ki ga rabijo namesto masti, katere primanjkuje kljub temu, da je poraba proizvodov s toščami dovoljena samo na 330 gramov tedensko na osebo. Brez kart se dobi edino še krompir. Tudi v gostilnah in hotelih se dobi hrana samo na karte.

Tudi Švica je uvedla vojno gospodarstvo. Za obrambo svoje dežele je morala tudi švica poleg splošne mobilizacije izvesti mnoge gospodarske ukrepe. Zvezin svet je prepovedal vsako zvišanje cen blaga, najemnine, električnega toka in plina. Pripravljajo se ukrepi, da se zagotovi popolna prehrana prebivalstva. Nadalje je švica prepovedala izvoz orožja, municije in drugega vojnega materiala. Povečal se je obtok bankovcev, kar pa Švici ne dela preglavice, ker ima švicarska narodna banka zelo veliko kritje v zlatu.

Cene goveje živine

Voli. Maribor 3.25—4.50 din, Ptuj 3—4.50 din, Celje 3.50—5 din, Slovenjgradec 3—4 din, Kočevje 4.75—5.50 din kg žive teže.

Biki. Ptuj 3—4 din, Lendava 2.75—3.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor 2.50—4 din, Ptuj 2—3.75 din, Lendava 2—3 din, Celje 2.50—4 din, Slovenjgradec 2—3 din, Kočevje 3—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3.50—4.75 din, Ptuj 3—4.50 din, Lendava 3—4 din, Celje 3.50—5 din, Slovenjgradec 3—4 din, Kočevje 4.50—5.50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4—5.50 din, Lendava 4—5 din, Celje 4.50—5 din, Kočevje 6—6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 70—85 din, 7—9 tednov 90—120 din, 3—4 mesece 130 do 210 din, 5—7 mesecev 270—390 din, 8—10 mesecev 395—490 din, 1 leto stare 680—870 din komad; 1 kg žive teže 6—8.50 din. V Ptujju so bili 6—12 tednov stari pujski 40—125 din komad.

Pršutarji (proleki). Maribor 8.50 din, Ptuj 6.75 do 7 din, Lendava 5—8 din, Celje 8 din, Slovenjgradec 7 din, Kočevje 7.75 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7.25 din,

CROATIA BATERIJE

žepne anodne-ogrevače, izdeluje samo domača tvornica
IVAN PASPA I SINOV
ZAGREB, KOTURŠKA 69

Ptuj 7.25—7.50 din, Celje 9 din, Slovenjgradec 7 din, Kočevje 8.50 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Koruza 118—119 din, banatska pšenica 158—160 din, ječmen 145—147 din, oves 140—142 din, rž 130—132 din, ajda 138—140 din 100 kg, postavljeno in plačljivo na železniški postaji in v vagoni dobavi.

Krma. Sladko seno 60—70 din, polsladko 55 do 65 din, kisló 45—55 din, slama 40—45 din 100 kg, prešano v bale (seno in slama), postavljeno in plačljivo na postaji v vagoni dobavi. — Na trgih je bila krma: seno: Maribor 80—85 din, Lendava 35—40 din, Celje 65—70 din, Slovenjgradec 75 din, Kočevje 40 din 100 kg. — Lucerna: Maribor 90 din, Celje 80 din, Slovenjgradec 125 din, Kočevje 60 din 100 kg. — Slama: Maribor 37—40 din, Lendava 15 din, Celje 35 do 40 din, Slovenjgradec 50 din, Kočevje 18 din 100 kg.

Krompir. Maribor 85 din, Lendava 50—60 din, Celje 100 din, Slovenjgradec 100 din, Kočevje 100—125 din 100 kg.

Drva. Maribor 102 din, Lendava 100—105 din, Celje 80 din, Slovenjgradec 75 din, Kranj 95 do 100 din, Kočevje 50—60 din kubični meter.

Volna. Neoprana v Kranju 26 din, v Slovenjgradcu 10 din kg; oprana v Kranju 36 din, v Slovenjgradcu 20 din kg.

Kože. Goveje: Maribor 8.50 din, Lendava 8 din, Celje 7—10 din, Kranj 11 din, Slovenjgradec 12 do 14 din, Kočevje 9 din kg. — Telečje: Maribor 12.25 din, Lendava 11 din, Celje 12 din, Kranj 13 din kg. — Svinjske: Maribor 6 din, Celje 6 din, Kranj 7 din, Kočevje 7 din kg.

Vino. Navadno v mariborski okolici 4 din, v okolici Lendave 3.50—4 din liter. Boljše sortirano vino v mariborski okolici 7 din, v okolici Lendave (ponudbe pred trgatvijo) 4—5 din liter.

Grozdje. Mariborski trg 3—5 din, Lendava 3 do 4 din kg.

Sadje. Mariborski trg: jabolka 2—4 din, hruške 3—6 din, suhe slive 8—12 din, breskve 3—8 din kilogram; liter brusnic 8—10 din, pečenega kostanja 6 din, šipka 3 din.

Perutnina. Mariborski trg: kokoš 18—30 din, piščanec 9—30 din, gos 35—40 din, puran 35 do 45 din, raca 13—16 din.

Sejmi

16. oktobra živinski in kramarski: Apače, Podčetrtek (Verače) — 17. oktobra svinjski: Ormož; živinski: Ptuj; živinski in kramarski: Pristava, Zidani most; tržni dan: Dolnja Lendava — dne 18. oktobra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Vojnik, Guštanj, Mozirje, Podsvreda, Trbovlje — 19. oktobra tržni dan: Turnišče — 20. oktobra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Črensovec — 21. oktobra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Črna, Celje, Mala Nedelja, Sevnica ob Savi, Sv. Peter pod Sv. gorami.

Razgovori z našimi naročniki

Povračilo škode, prizadejane od vojske živini, prenosnim sredstvom in zasebni lastnini. J. V. — Upamo, da Vam bo zadoščala navedba glavnih določb iz tako zvanega predpisa o povračilu škode, prizadejane od strani vojske in mornarice po službeni potrebi. Objavljen je ta predpis v »Službenem vojnem listu« z dne 18. maja 1939. Po tem predpisu nadoknadi država škodo lastnikom živine in prenosnih (prevoznih) sredstev, ako se pri službeni upotrebi v vojski ali mornarici upropasti ali onesposobi živina ali katero koli prenosno sredstvo, odvzeto v kateri koli namen (da služi za čas vežbe, manevra, poskusne mobilizacije in podobno) in na kakršen koli način. Enako nadoknadi država škodo lastnikom ali zakupnikom zasebnih imetij, ako radi izvedbe vežbe, nastanjanja ali drugih opravil, katera izvršuje vojska in

mornarica, imetje določeno dobo ne bi moglo biti izkoriščano ali ne bi moglo biti pravočasno izkoriščeno, pa radi tega ne more dati običajnega donosa ali nastane za lastnika ali zakupnika imetja kakršna koli škoda. Navedena škoda se nadoknadi nezavisno od povračila, predvidenega v členu 244. zakona o ustroju vojske in mornarice ter povračila za uporabo, predvidenega v členu 3. zakona o nastanjanju vojske in mornarice. Škoda, prizadejana zasebnim imetjem, se ugotavlja in povrača le na zahtevo oškodovanca, škoda za živino in prenosna sredstva pa po službeni dolžnosti. Odločbo o povračilu izda poveljnik divizijske oblasti, na čije ozemlju je bila škoda prizadejana, odnosno starešina enakega položaja. Proti odločbi o povračilu škode ima oškodovanec, ako ni zadovoljen z višino dosojene odškodnine ali ako je bil

njegov zahtevek završen, pravico pritožbe na ministra vojske in mornarice, in sicer v roku 15 dni po objavi odločbe. Pritožbo se odda v odrejenem roku neposredno starešini, ki je izdal izpodbijano odločbo, ali priporočeno preko pošte, ali pa oblasti, katera je odločbo oškodovancu objavila. Rešitev ministra vojske in mornarice je izvršljiva. Ako se odškodnina ne prizna v zahtevani višini ali ako se sploh ne prizna, mora starešina na prvi stopnji in minister napotiti oškodovanca s presežkom zahtevka, odnosno s celim zahtevkom na redni civilni spor (na sodišče). — Izplačilo prisojene odškodnine po navedenem predpisu se vrši po odredbah pravilnika o računovodno-blagajniški službi v vojski in mornarici in v mejah proračuna. Ako se ugotovi, da je obveznik privedel in prijavil tuje živinče ali prenosno sredstvo kot svoje, ne dobi nikake odškodnine. Škoda radi onesposobljenja ali upropaščenja živine in prenosnih sredstev ocenjuje komisija, sestavljena iz treh častnikov ali vojaških uradnikov, katera ugotovi tudi vzrok upropaščenja, odnosno stopnjo onesposobljenja ali poškodovanja. — Prijavo za povračilo škode, prizadejane na zasebnih imetjih, je predložiti pristojni občini ali starešini vojaške edinice, katera je škodo prizadejala, ali kakemu višjemu starešini do poveljnika divizijske oblasti, a mora se predložiti takoj, najdalje pa v roku dveh dni po odhodu edinice, katera je škodo prizadejala, iz tistega kraja (občine). Prijava se poda pisмено ali ustno na zapisnik, katerega sestavi občinski uslužbenec, odnosno starešina. Prijave, ki niso pravočasno predložene, zavrne starešina, ki je pristojen za odreditev cenilne komisije, ter napoti prijavitelja, da se s svojim zahtevkom obrne na redno civilno sodišče. Prijavo zamore predložiti lastnik ali zakupnik sam, ali po pooblaščenem ali zakonitem zastopniku, če pa je odsoten ali zadržan, pa prijavo lahko napravi kak član rodbine ali občina. Starešina, ki prijavo sprejme, mora donosilcu izdati potrdilo o dnevu prijema. — Komisijo za ocenjevanje škode na zasebnem imetju tvorita dva častnika ali vojaška uradnika, tretjega člana pa odredi občinska oblast kraja, kjer je škoda nastala, iz vrst svojih predstavnikov. Komisija se sestane na licu mesta ter po možnosti v prisotnosti oškodovanca ali podpisnika prijave izvrši potrebni pregled radi ugotovitve velikosti škode. Istočasno poizveduje, ali je škoda nastala kot posledica potrebe službe ali je bila povzročena radi malomarnosti, in čigavi. Ako kak član komisije ne soglaša z mnenjem ostalih dveh, ima pravico, da to pristavi svojemu podpisu in mora svoje odvojeno mišljenje obrazložiti na koncu zapisnika.

Zahtevki ponesrečenega hlapca. Krivda (hudobni namen, malomarnost) ali slučaj. Z. F. Imeli ste hlapca, ki se je že v devetem dnevu službe pri Vas ponesrečil; plačali ste že stroške bolniške oskrbe in odvetnika, sedaj pa zahteva od Vas še vzdrževalnino za 12 mesecev, in sicer plačo ter denarni nadomestek za hrano in stanovanje ter trdi, da je bil pri Vas zaposlen 17 dni. — Merodajno je vprašanje, kako je prišlo do tega, da se je hlapec ponesrečil, ali radi nesrečnega slučajja, ali po svoji lastni krivdi, ali pa morda po Vaši krivdi — in kaka je bila stopnja krivde. Kot krivdo označujemo hudobni namen ali malomarnost. Hudobni namen je podan, ako kdo škodo, odnosno poškodbo povzroči vedoma in hotoma, to se pravi, da je škodljivo posledico dejanja ali opustitve predvideval, a je vzlic temu dejanje ali opustitev hotel. Malomarnost pa je podana, kadar se pusti v nemar potrebno skrbnost, namreč tisto stopnjo marljivosti in pazljivosti, kakršno je moči uporabiti ob navadnih zmožnostih. Stopnja malomarnosti je lahko prav različna; zakon razlikuje očitvidno ali težko malomarnost in lahko malomarnost. Lahka malomarnost je navaden spregled ali napaka, ki se o priliki lahko pripeti tudi tistemu, kateri sicer ne opušča potrebne skrbnosti. Težka malomarnost pa je nenavadno in radi tega očitvidno puščanje v nemar potrebne skrbnosti; gre za spreglede ali napake, ki se z ozirom na svojo težo ali pogostnost pojavljajo le pri posebno malomarnih ali lahko-mišljenih ljudeh. — Ako se je hlapec poškodoval namenoma ali ponesrečil po svoji lastni očitvidni malomarnosti, ni upravičen do nikakih zahtevkov zoper Vas. Enako nimate nikakih obvez, ako se je hlapec ponesrečil po svoji lastni, čeprav lahki malomarnosti, ako je bilo službovanje sklenjeno le za dobo začasne potrebe in še ni trajalo en mesec, ali pa, ako je bilo sklenjeno sicer za drugače določeno ali nedoločeno dobo, a še ni trajalo 14 dni. Ako pa je službeno razmerje trajalo že štirinajst dni in ni bilo sklenjeno le za dobo začasne potrebe in se hlapec ni ponesrečil ne namenoma, ne iz očitvidne malomarnosti, pač

pa iz lastne lahke malomarnosti, ali radi nesrečnega naključja, mu morate dati poleg denarnih prejemkov potrebno oskrbo in zdravniško zdravljenje in potrebna zdravila do štirinajstih dni. Izdatki v gotovini za zdravljenje in nabavo potrebnih zdravil, kakor stroški za negovanje v bolnišnici ali pri drugih ljudeh se smejo zaračunati na hlapčeve denarne prejeme, pripadajoče za čas obolenja. — V slučaju, da je bil hlapec podvržen obveznemu zavarovanju za slučaj nezgode ali bolezni, pa ste morda opustili pravočasno prijavitelja pri OUZD, ga lahko Vi, ali pa se hlapec sam naknadno prijavi pri OUZD ter bo dobil od slednjega vso potrebno zdravniško pomoč, hranarino in eventualno rento, kakor je to predpisano v zakonu o zavarovanju delavcev. OUZD pa bo najbrž zahteval povračilo od Vas. — Drugačna pa je stvar, ako se je hlapec ponesrečil radi Vaše krivde, pa bodisi da je šlo za kako dejanje ali le opustitev, ki bi jo bilo po gornji razlagi označiti le za lahko malomarnost. V tem primeru bi morali Vi — ne glede na to, koliko časa je bil hlapec pri Vas uslužben — plačati stroške poškodovančevega zdravljenja, povrniti mu izgubljeni ali tudi bodoči zaslužek, ako postane nezmožen (popolnoma ali deloma) za pridobivanje in mu vrh tega na zahtevo plačati preiskanimi okoliščinami primerno bolestinno. Ako hlapec opravi službo pastirja in dobiva za to hrano in stanovanje, ne bi bil v nobenem primeru upravičen zahtevati od Vas denarni nadomestek za stanovanje in hrano — vsaj ne, dokler je zaposlen kot pastir — marveč kvečjemu ono plačo v denarju, katero je prej dobival kot hlapec in je sedaj kot pastir ne dobiva. Podpora, katero dobiva hlapec od občine, bi se smelo odbiti od manjkajoče plače v denarju, ako mu jo občina daje le radi tega, ker kot pastir premalo zasluži.

Stroški, nastali po 20. aprilu 1932. S. Š. Vprašate, kdo trpi stroške, nastale po 20. aprilu 1932. — Ako gre za dolg, glede katerega pritičejo dolžniku olajšave po uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov, tedaj dolžnik ni dolžan povrniti upniku stroškov postopka po zakonu o izvršbi in zavarovanju, pa tudi ne pravnih stroškov. Vendar velja glede pravnih stroškov slednja izjema: dolžnik je dolžan povrniti upniku pravočasno prisojene sodne stroške iz pravde o obstoju, višini ali značaju kmetskega dolga, ki so nastali v

času od dne 20. aprila 1932 do 25. septembra 1936. Znesek teh stroškov se prišteje k glavnici. Če ni dal kmet (dolžnik) s svojim postopkom povoda za tožbo in je tožbeni zahtevek takoj na prvem naroku priznal, ni dolžan povrniti upniku stroškov omenjenih pravnih.

Višina obresti zaščitenih in nezaščitenih terjatev. Ista. Vprašate, koliko obresti ste upravičeni zahtevati od terjatve, glede katere pritiče dolžniku zaščita, odnosno olajšave po uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov, in koliko od terjatve, glede katere dolžniku zaščita ne pritiče. — Ako pritičejo dolžniku baš omenjene olajšave, je dolžan plačati za čas do 23. novembra 1933 dogovorjene šestodstotne obresti, od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 le enodstotne obresti, od 27. septembra 1936 naprej pa triodstotne obresti. To velja tudi v primeru, ko imate za svojo terjatev vknjiženo zastavno pravico hkratu za šestodstotne obresti. — Ako dolžniku olajšave ne pritičejo, mora plačati dogovorjene, šestodstotne obresti za ves čas — v kolikor niso že zastarane. Opozorjamo Vas še na sledeče:

Izterjava zaščitenih terjatev. V kolikor uživa dolžnik glede kakega dolga zaščito (v Vašem primeru glede posojila v znesku 5000 din gotovo), Vam ga ni dolžan preje vrniti, preden mu niste izročili nove zadolžnice skladno s predpisi uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov. Šele po izvršeni zamenjavi dolžniških listin zapade v plačilo prva anuiteta, in sicer šele s prihodnjim 1. novembrom, to je 1. novembra 1939. Ako pa ste postopek za zameno dolžniške listine z novo obveznico sprožili pred 2. marcem 1939, tedaj Vam je dolžnik dolžan plačati anuitete, zapadle v plačilo 1. novembra 1936, 1937 in 1938. Ako dolžnik vzlic zapadlosti ne plača cele anuitete, ga morate s priporočenim dopisom pozvati, da v 15 dneh plača zapadlo, odnosno zapadle anuitete, oziroma ostanek; če tega v 15 dneh ne stori, imate pravico iztožiti vse (torej eventualno 12, ako doslej še nobene ni plačal) anuitete. Razen obresti se zniža tudi glavnica, in sicer na polovico. Ako bi se Vam posrečilo dokazati, da je kmet-dolžnik v boljšem gnotnem položaju nego Vi, tedaj bi se dolžnik ne mogel okoristiti z olajšavami po uredbi. Predlog na ugotovitev boljšega gnotnega položaja stavite lahko sami brez odvetnika, in sicer pri nespornem sodniku.

Našim malčkom

Poldekove žalostne dogodivščine

Do naše vasi ni daleč. Vrh zvonika zagledaš takoj, ko prekoračiš kolovoz čez klanec, vasi same pa ne vidiš, dokler ne prideš skozi visoke plotove, ki so narejeni zaradi kurjereje, prašičereje in drugih rej, med katere spada tudi rod samosrajčnikov.

Nekoč se je okrog enega izmed plotov obiral Kramarjev Poldek. Ker je bil radoveden, kaj je na drugi strani plota, je splezal nanj. Poldekova radovednost je imela usodne posledice. Na drugi strani plota je bila mlakuža. Poldek je na platu zgubil ravnotežje. Zazibal se je in sum-

ljivo nagnil na drugo stran. Padca ga je rešila srajca, ki se je zadržila na kol.

Položaj je bil kritičen. Srajca se je trgala in fant se je z nosom počasi bližal blatni vodi. Neprijetne kopeli ga je rešila mati, ki je slišala obupno vpitje in je prišla pogledat, kaj se je primerilo njenemu nadebudnemu sinčku. Zgodbe za Poldeka še ni bilo konec. Dasi mati ni bila šivilja, mu je vendar z leskovko dobro zašila srajco.

Mati se ni znesla samo nad Poldekom. Ko je nekoliko prišla do sape, je hitela k sosedovim vratom. Sosedu je za dober dan naštel nekaj domačih pozdravov. Sosedu ji je spoštljivo odzdravljala z enakimi pozdravi. Nato sta prešli na pravi pogovor.

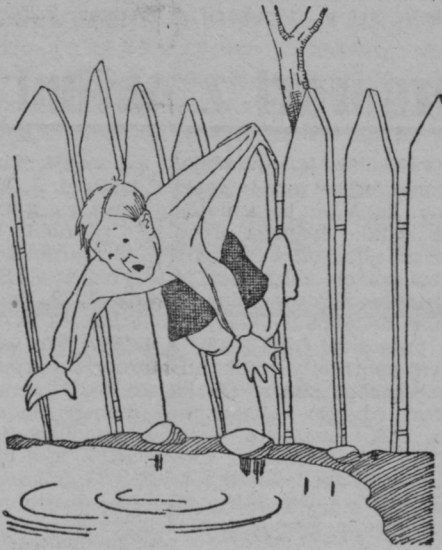
»Ti Martinovka,« je začela Kramarica. »Samo tvoj paglavec je kriv, da si je moj Poldek raztrgal srajco in bi skoraj utonil v mlakuži. Samo tvoj lazi čez plotove. Moj se vsega slabega nauči od njega.«

»Seveda, moj Miha, ki že osem let hodi v šolo, se bo družil s tvojim dojenčkom! Ta je lepa! Pod koš ga zapri, kakor sem jaz delala, ko je bil še majhen. Ne bo se ti zadušil, ne boj se!«

»Glej, glej,« je odvrnila sosedu, »to je pa res pametna misel. Mojega starega očeta oče je bil v mladosti tak nepridiprav, da ga je mati zapirala pod sod, ker ji je vedno uhajal... Prav imaš! Pod koš ga bom devala, ko bom pri delu. Tako se mu ne bo moglo zgoditi nič hudega.«

Sosedu sta se nato razšli. Spet sta si bili dobri.

(Dalje sledi)

Pred zaključkom lista došle vesti

Domače novice

Občni zbor ZDK. Zadnje soboto in nedeljo se je vršil na Betnavi pri Mariboru občni zbor Zveze deklinskih krožkov. Zbora se je udeležilo 104 krožkovih voditeljc. Na sporedu so bila važna predavanja. Predavali so poleg škofijskega voditelja še g. kaplan Kores in gđc. Sadravčeva. Kot zastopnik škofa je pozdravil zborovalke prelat dr. Fr. Cukala. Za Prosvetno zvezo je izrekel pozdrav dekletom g. prof. dr. I. Jeraj. Občni zbor, ki ga je vodila predsednica gđc. Karmela Kotnikova, je pokazal z izčrpnimi poročili odbora in celjske podzveze, da je izvršila Zveza v preteklem letu ogromno delo na verskem in prosvetnem polju. Za bodočo delovno leto je bil izvoljen 7 članski odbor.

Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno ponesrečil. Iz Ormoža v Ivanjke se je pripeljal z vlakom v nočni temi 30 letni viničar Andrej Lazar. Ker postaja ni razsvetljena, je odšel po izstopu iz vlaka v nasprotno smer. Zapletel se je med kretnice, padel in se pobil do nezavesti. Našli so ga drugo jutro, oskrbeli njegovo prepeljavo v ormoško bolnišnico, kjer je umrl, ne da bi se mu bila vrnila zavest. Smrtno ponesrečeni zapušta ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Strel v trebuh. Pri kožuhanju sta se sprla 26 letni posestnikov sin Karel Rezec iz Trobendola pri Laškem in Zapuškov hlapec iz Velikih Grabovš. V prepiru je hlapec ustrelil Rezeca v trebuh. Težko obstreljenega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Hudo povožen tesar. Zadnji ponedeljek je bil oddan v mariborsko bolnišnico 60 letni tesar Anton Šauperl iz Limbuša pri Mariboru z zlomljenima nogama in s prebito lobanjo. Šauperl je šel po cesti in se je hotel v limbuškem dreveredu izogniti tovornemu avtomobilu, pri tem pa ni opazil osebnega avtomobila, kateri ga je podrl in vlekel s seboj kakih 5 m. Stanje hudo poškodovanega je zelo resno.

Smrtna žrtev kolesarske nesreče. Anton Juhtman, rudar iz Toplic pri Zagorju ob Savi, je bil vpoklican k orožnikom na Vače. Z Vač se je moral na kolesu odpeljati po opravljeni. Na klancu mu je odrekla zavora, padel je v velikem loku s kolesa, obležal nezavesten in bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico, kjer je umrl radi poškodbe glave. Smrtno ponesrečeni zapušta ženo in dva sina.

Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo. Pišite še danes trgovski hiši Stermecki, Celje po novi cenik in vzorce. 1573

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Tukajšnji Fantovski odsek ima v nedeljo, 15. oktobra, svoj občni zbor. Vsi pošteni katoliški fantje, kateri čutijo veselje do našega društva, so vljudno vabljeni, da se udeležijo v čim večjem številu.

Št. Janž pri Rečel ob Savinji. Zalostno so zapeli zvonovi treh cerkva ter naznanjali daleč naokrog, da se je zopet nekdo izmed rečelških fa-

ranov preselil v večnost, da počiva na mrtvaškem odru truplo dobrosrčne Kovačeve mame. Rajna je bila vzor skrbne gospodinje. številne množice ljudstva so prihajale ter ji skazovale poslednjo čast na njeni zadnji poti. Slovesen pogreb je pričal njeno priljubljenost. Nad vse rada je prebirala nabožne liste. Z lepim življenjem si je zaslužila, da ji je tudi domači g. dekan A. Požar ob grobu spregovoril pohvalne besede za slovo. Pevski zbor ji je zapel par žalostink. Blagopokojni botri, teti in materi bodi Bog za vse njene zasluge obilen plačnik, preostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Rajhenburg. Gasilska četa priredi 15. t. m. javno tombolo, katere dobiček je namenjen za nujno izpopolnitev gasilskega orodja.

SLUŽBE:

Mladenko ali mlajšo osebo za hišno pomoč, tudi kot lastno, išče imenitna družina. Murmayr, Maribor, Beograjska. 1566

Sprejem konjarja, Frangež Franc, Hoče, žaga. 1575

Viničarska družina. Tudi več oseb se sprejme samo na stanovanje v bližini Maribora proti mesečni najemnini 150 din. Vprašati Maribor, Dravska 5. 1570

Samostojno kuharico, vajeno hišnih del in vrta sprejemem. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na podr. »Slovenca« v Celju pod »Zanesljiva«. 1571

Sprejme se kmečki fant za vrtno delo. Vrtnarija Brandhof, Studenci pri Mariboru. 1572

POSESTVA:

Prodam malo posestvo. Rojko Andrej, Partinje 67, Sv. Jurij v Slovenskih goricah. 1568

RAZNO:

Papir za zavijanje (makulatur) dobite po 2 din za kg v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Velika prodaja: raznih ostankov baržuna, barchenta, flanele, popelina za damsko in moško perilo, tiskovine, belo in rjavo platno, razno perilo, predpasniki, srajce in obleke. »Pri Starinarju«, Zidanšek, Koroška c. 6, Maribor. 1574

Zelo ugoden nakup! Ali že veste, da dobite lepe Hubertus plašče že za 239 din, šivane odeje 68 din, ženske vestje od 27 din naprej, flanelo od 5 din, kakor vso manufakturno blago po zelo znižanih cenah le v trgovini Mira Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 1576

Kiše za sadje in krompir poceni dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5.

Dva rabljena šivalna stroja s okroglim čolnicom, kakor več rabljenih koles proda poceni in z garancijo mehanik Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. 1569

POZOR! JESEN-ZIMA. Zavoljo preselitve trgovine prodajam zalogo po znižanih cenah, akoravno so cene zavoljo pomanjkanja volne in bombaža poskočile, Vam po lanskih cenah nudim in sicer: Paket Serija R 14—18 m kakor obče znano dobro uporabnih ostankov barhentov in flanelov za obleke in spodnje perilo 128 din. Reklamni paket serija K vsebina 18—22 m boljšega flanela v najlepši sestavi paket 130 din. Nadalje specialni paket ORIGINAL Kosmos D z vsebino 15—18 m Ia. barhentov in prvovrstnih flanelov za izjemno ceno 150 din. Paket serija Z 3—3.20 m dobrega sukna, za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč in sicer: Z-1 130, Z-2 160, Z-3 200, Z-4 250, Z-5 300 din. Pri seriji Z-1—5 Vam dovolim celo 10 % popusta. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Izrabite ugodno priliko in pišite takoj; navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler zaloge traja. — Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg. 1529

Izkoristite ugodno priliko!

nepremočljivi volneni hubertusi v vseh barvah . . . . . din 275.—
zimske suknje (štucer), popolnoma vatirane . . . . . din 225.—
zimske suknje iste s kožuhovino . . . . . din 250.—
Fantovske obleke od 60.— din naprej, vsakovrstne moške obleke, hlače, perilo, pletene jopice, moške puloverje, vsakovrstno manufakturno blago po zelo znižanih cenah, flanel-odeje, dalje klot-odeje z zajamčeno belo vato po 100.— din, moške in ženske nogavice od 5.— din naprej, moške in ženske predpasnike po 12.— din —

dobite v modni in konfekcijski trgovini 1344

JURIJ KOKOL
Maribor, Glavni trg 24
nasproti glavne avtobusne postaje

Bolni na pljučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umečnosti prehranjevanja ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po opapnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni moške

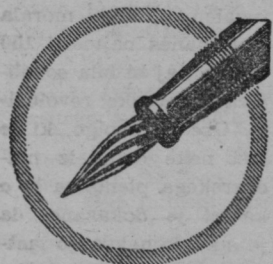
zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpošiljanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi Vi prištevat med one srečneže.

Zbiralnica za pošto: 1557

ERNST PASTERNAK, Berlin, S.O., Michaelkirchplatz 13. Abt. Z. 494.

HARO

Zahtevajte samo HARO nalivno pero s steklenim peresom! 1555

6 lastnosti napravijo HARO nalivno pero priljubljeno!

1. Lahko tekoča pisava za vsako roko.
2. Piše in riše kakor svinčnik.
3. Daje čiste kopije s črnilom.
4. Piše na gladki in hrapavi površini.
5. Pero se da lahko menjati.
6. 4 razno debele konice peresa.

Okrajna posojilnica v Ljutomeru r. z. z. n. z.

sprejema hranilne vloge proti popolni varnosti in najvišji obrestni meri. Nove vloge izplačuje v celoti takoj.

Nalagajmo naš denar za naše gospodarstvo v naše domače zavode!

KMETOVALCI!

Uporabljajte Redin novi prašek za rejenje svinj.

Redin preprečuje pogoste svinjske bolezni, jača kosti, veča apetit in pospešuje prebavo ter hitro debeljenje svinj. Cena 1 zav. 6 din. Poštnina po povzetju za 1, 2, 3 ali 4 zav. 6 din, za 5 in več zav. 12 din.

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir, Slovenski trg 11

Avgust Senoa:

Beiač Luka

Povest iz vaškega življenja

V.

Ravno je hotel stopiti Andro iz hiše, da pogleda h konjem, ko mu je zaklical oče iz sobe:

»Andro! Andro! Pridi hitro ven!«

»Kaj je, oče?«

»Hitro sem, ti pravim.«

Andro se poda v sobo, kjer je sedel sam stari Pavlekovič, pušec za mizo, in vrže vojaško kapo na posteljo.

»Kam si bil namenjen?«

»H konjem sem hotel pogledati.«

»To lahko storiš pozneje. Nekaj ti imam povedati.«

»Govorite, oče!«

»Glej, sinko,« porine stari na stran klobuk in gleda predse na mizo, »dokler si bil pri vojaki, sem razmišljal večkrat, kako bova skupaj gospodarila, ko se povrneš. Saj tako je težko, to vidiš sam. Hotel sem te oprostiti vojaščine, ker si mi edini sin, ali gospoda v mestu mi je rekla, da sem še dosti močan, da imam s čim plačati služinčad, in ti si moral biti vojak. Ta moja krepkost je vražje slaba. Moje kosti se bogme ne dajo več v jutranjo roso, v sneg in na sončno vročino. Že lansko zimo me je mrcvaril protin, ki me še pogosto celo v spanju privija. Sedaj si, hvala Bogu, prišel ti, sedaj boš hodil ti mesto mene na dež in veter, ker si močan, zdrav, mlad ter žilav.«

»Sem, hvala Bogu,« odvrne mladenič, »da se ne ustrašim gospodarstva, to vidite sami.«

»Vidim, vidim, sinko! Ali to še ni vse. Moška moč je bila pri hiši dosedaj bolj slabotna, ali ženska je i sedaj taka, da ni vredno po njej povpraševati. Mati je davno umrla, gospodinji moja sestra. Ali kako je to gospodinjstvo? Bog se ga usmili! Stara je tudi ona, starejša od mene. To je stara devica, odpusti mi Bog, pa bi zmiraj prišla in zbadala po hiši, pač nima nikjer miru. A za tuje, za sosede je predobra. Prosijo moko, krompir, da in razdeli še žlice vsakemu vragu in vse za nevračilo. Dostikrat sem kričal ter zmerjal, ali ona samo zamahne z roko in reče: 'Miruj, brate, če pa je siromakom treba, naj imajo, naj uživajo.' Vidiš, prišel je nov gospodar v hišo, mora še nova gospodinja. Večkrat se je zgodilo, da mi je ta in ona dvovica pomignila, a jaz vem, da z mačeho niso dobri računni, zatem sem dal vragu mir. Tebi je ravno to prav. Da, da, moj Andro, ženiti se bo treba.«

»Eh, veste, dragi oče, jaz se ravno ne branim.«

»Dobro, sinko! Vidiš, to je lepo, podali se bomo na snubitev, jeli?«

Mladec utihne.

»No, reci, ali hočeš?«

»E, seveda hočem,« potrdi mladenič nekoliko v nepriliki.

»Zakaj tako kislo govoriš? To ne bo težavno delo, na vsak prst boš naletel na tri neveste.«

Fant se popraska za ušesom, si popravi brke in iztisne iz sebe:

»Po pravici vam bom povedal, dragi oče, ne bo mnogo truda, ni potrebna sveča, da poiščemo mlado.«

»Glej, glej,« dvigne Pavlekovič glavo, »menda nisi kateri poklonil jabolko? Jaz vsaj ne vem.«

»Res sem, dragi oče.«

»A, da, čujmo!«

»Vse vam bom povedal, kako da je. Pa zakaj bi prikrival pred vami, ker ste mi dobri. Večkrat sem rekel že sam sebi: Andro, kaj je moška glava brez ženske? Klas brez zrna, trs brez grozda, svetnik brez milosti. Resnica je, oče, ako ni gospodinje pod streho, so vsi klini majavi, vsaka vreča ima luknjo, skozi katero curlja žito v tuje žepe. Tako sem že davno mislil, preden sem se podal k vojaku. Ali tedaj še ni bilo mogoče govoriti o tem, ker sem vedel, da me druga žena, da me puška čaka.«

»Pametno! Pametno!« kima stari. »Videti je, da si stražmojster.«

»Sedaj sem, hvala Bogu, dal kralju, kar je kraljevega, sedaj sem sam svoj. Poslušajte me. Dosti sem hodil po svoji zemlji; videl sem več nego eno cerkev, sem človek, ki je bil okrog po svetu. Pri nas je navada, da se ljudje ženijo po računu in po volji drugih, četudi se prej niti videli niso; pri nas precenijo mlado po kravah ter vaganih, pa ne vprašajo za srce ter voljo, ne vprašajo, če ni ta čevelj pretesen za ono nogo, samo, če je prav očetu in materi. To je pri Bogu resnična navada ali ni dobra. Saj veste, ako se veže eno z drugim, so to vražji računni, in človeka je vsekako strah, če gre pred duhovnika po dobro ali slabo. Koliko ljudi se kesa pozneje, ko sili mož sem, žena tja, ker se ne ve, ali so močnejše hlače ali predpasnik. Poglejte po vasi, koliko je tu preprirov in pretepov, koliko pokore, ali prepozno je iti popoldne k maši. Jaz nočem tako. Drugod po svetu se ne ženijo ljudje tako, pa tudi v knjigah je drugače citati. Po drugod mlade vprašajo: Bi li ti mene, sem pa tudi zate, srce se vpraša. In to je prav. Če drug drugega v dušo pozna, zna vsak za rano drugega, a kar sta spojila srce in volja, se bolj sklada nego to, kar je veter skupaj spihal.«

»Ti, moj dragi Andro, ti ženeš svoj voz preveč na desno in levo, a ne boš prišel nikdar na konec pota. Ali že imaš katero izbrano?«

»Imam, oče.«

»Kako je ime tvoji dušici?«

»Mara našega soseda.«

»Ah!« se dvigne stari na lakte, ali smo vlovili ptičico? Mar je to resnica? Sedaj pa poslušaj mene ti, moj dragi človek, ki si hodil po svetu. Naj bo navada drugod po svetu kakršna koli, naj pišejo knjige, kar jim drago, jaz pa pravim in pravim, dokler sem jaz živ in zdrav, ti Mare ne boš ženil, pa magari se križaj na desno ter levo, jaz ti pravim, da je bilo jabolko, katero si ji dal, piškavo.«

Mladec se prime za srce in pogleda v začudenega očeta.

»A veste li, oče moj, da mi ni to šinilo v glavo včeraj, da so to davni računni, da sem imel Maro v srcu tri polna leta, kakor se nosi podobica Matere božje v molitveniku, da je to tako trdno zapisano v meni, kakor da je vrezano v kamen. Ko so me peljali k vojaku, kako je tedaj milo plakala, kako ji je hotelo srce počiti od žalosti. Bože! Tega ji ne bom nikdar pozabil. A zdaj je vaše srce tega dekleta zasovražilo? Ali vam je rekla kaj hudega? Mar li ni poštena v duši, ne drži li vso Martinovo hišo — a ta je, bogme, prva v vasi, od te strani vas ne more boleti glava.«

»Ne vem niti ne vprašam, kakšna je. Oprana ali neoprana, reva ali kraljica, poštena ali vlačuga, naj bo kaka če, moja snaha ne bo, pa če so to stari računni, krivi so bili, jaz jih hočem popraviti.«

»Ne hoste, pri moji veri, oče, ne hoste,« plane stražmojster, ponosno dvigne glavo, »očetu čast in poštenje! Vem, da nas Bog uči starše spoštovati. Tega se hočem držati, četudi sem bil vojak, a tega ne zapoveduje ne božji in ne ljudski zakon, da ne smem ljubiti poštenega dekleta, ker to ni po volji očeta ali matere. Kaj takega se tudi ne da zapovedati. Srce je na svetu največji gospodar, kar mu je drago, mu je drago, kar mrzi, to mu je odvratno. Človek božji ni nema, neumna žival, človek ima oči, pamet in srce. V našem kraju in med našim svetom je resnično navada, da se srce ne vpraša, a jaz se te navade ne bom držal; ni vse pametno, kar je starinsko, kakor tudi ni vse dobro, kar je novo. Ni nikaka budalost ali slabota, da bi znal zrel človek izpreči svojo voljo, če bi šlo za kak preprirov ali sramoto. Ali tega, hvala Bogu, v tem slučaju ni. Zato oče, pri moji veri in Bogu, Mara bo ostala zapisana v mojem srcu do groba, kakor je sedaj, kakor je bila, ko so me klicali k vojaku. Oh, vedeli ste vi tedaj za to, vedeli ste, ali ni bilo ugovora, a danes kričite na dekleta kot na samega vraga.« (Dalje sledi)

Nesrečni otok

Guverner francoskih otokov Reunion je izdal naredbo, da bodo odslej reševali ljudi, ki so na otoku St. Paul, samo še proti odškodnini, ki jo je treba vnaprej plačati. — Otok St. Paul, ki je v južnem delu Indijskega oceana, je vprav preklet otok, ki ni le zahteval mnogo človeških žrtev, marveč je stal vlado Reuniona že mnogo denarja. Spet in spet odplujejo majhne ribiške ladje v bližino St. Paula, kjer je mnogo rib, a tudi polno nevarnih čeri. Namesto bogatega lova pa so se ribiči v mnogih primerih potopili, ko se jim je ladja razbila ob čerih St. Paula. Vsi opomini, naj se ribiči varujejo tega otoka, so bili kot bob ob steno. Preveč je ljudi izvabilo upanje na bogati plen. Zatorej hočejo zdaj z omenjeno naredbo preprečiti in vsaj zavirati drzne vožnje v tiste kraje. — Otok St. Paul je sploh otok samih žalostiger Vprav pred letom so pozabili poslati po delavce neke francoske tvrdke za izdelovanje ribjih konzerv. Ko so se slednjič spomnili nesrečnih delavcev in poslali ladjo ponje, je bilo že tri četrtine ljudi mrtvih zaradi skorbuta in boleznih beriberi.

*

Od francoske revolucije do danes

Zavoljo naslova nikakor ne smete misliti, da gre za kakšno novo Metuzalemko, ki bi morala šteti danes najmanj 150 let, če naj bi bila sodobnica francoske revolucije. Gre za papigo, ki je last neke dame iz madžarskega plemstva in o kateri je dokazano, da je s svojo nekdanjo lastnico, neko francosko plemkinjo, pobegnila iz Francije v dnevih velikega prevrata. Lastnica je bila dvorna dama v francoski revoluciji obglavljene kraljice Marije Antoinete in beg se je moral izvršiti gotovo v žalostnih okoliščinah, kajti papiga ponavlja še danes v brezhibni francosčini: »Joj meni! Joj meni!« Gostje, ki prihajajo prvič v hišo madžarske plemkinje, se pri tem vzdikajo zdrznelo,

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Krojaškega vajenca iz poštene kmečke hiše sprejemem. Franc Deželak, krojač, Hrastnik. 1547

Šiviljsko vajenko iz poštene hiše sprejme Farazin Lojzka, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1554

Služkinjo za staro bolno gospo iščem s 15. oktobrom. Ing. D. Tomšič, Plinarniška ul. 5/I. 1552

Šafarja, oženjenega, veččega sadjarstva, živinorej in kmetijstva, sprejemem takoj. Ponudbe z navedbo dosejanega službovanja, števila in starosti vseh rodbinskih članov ter zahtevkov ob naradni prehrani je staviti upravi lista pod »Šafar 1553«.

Absolvent vinarske šole išče službo pri graščini ali vrtnarju. Pismene ponudbe upravi lista pod »Absolvent 1550«.

Otra sprejemem na majhno posestvo tik Ptuja. Stanovanje in oral njive brezplačno. Götzl, nadgeometer, Maribor, Aleksandrova 43. 1549

Sprejemem viničarja, tri delovne osebe, pridne in poštene, srednjih let, v bližini Maribora. Na razpolago sta dve kravi, nekaj njive in vrt. Mleko se prodaja. Vse ostalo po dogovoru. Nastop 1. novembra. Ljutomerčani in Haložani imajo prednost. Predstaviti se osebno pri Trafenik, Maribor, Gosposka ulica 26. 1546

Pridno kmečko dekle, ki se zna voziti s kolesom, sprejme pekarna Limbuš. 1559

Pošteno dekle, ki zna molziti in svinje krmiti, sprejme takoj Konrad Kurnig, Vitanje. 1565

Mesarski vajenec se sprejme. Vprašati v mesariji Zupan, Dogoše 82, Maribor. 1564

Mlinarja, pridnega, treznega, išče za takoj tovarna Bezjak, Fram. 1530

POSESTVA:

Prodajam takoj majhno posestvo pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Naslov v upravi. 1563

RAZNO:

Novi baterijski radio-aparati za deželo za 900 din takoj na prodaj. V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice. Ponudbe Agentura Phillips Pichler, Ptuj. 1556

Lepe zelnate glave kupi Lovrec, Maribor, Koroška cesta 31. 1542

Prodajam nov hrastov sod 1240 litrov. Naslov v upravi. 1544

Za grobove prodajam poceni nagrobne spomenike. Vprašati v trgovini Vid Murko, Maribor, Meljska cesta 24. 1548

ABOZA-HUBERTUSI
ABOZA-OBLEKE
ABOZA-prodajalne:

I. Preac, Maribor, M. Kotnik,
Glavni trg 13 Grajski trg 1

Na grobovih

boste prižigali
lučice (sveče)

ki jih kupite v
prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška c. 5
Aleksandr. c. 6
Kr. Petra trg 6

v Ptuj:

Slovenski trg 7

Odeje, zavese, preproge, koce, pernice kupite najceneje pri »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6 in Glavni trg 1. 1543

Vinske sode in kadi vam nudi najceneje Ledinek Pavel, sodarstvo, Maribor, Gozdna ulica (konec Betnavske ceste). 1562

Nagrobne križe, železne peči, štedilnike in vso drugo železnino dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri tvrdki železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 1525

Ajdov med, med v satovju in suho satovje kupuje Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6. 1494

Sukno kamgarn volneno svila platno flanel barhent tkanine

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO *Siernecki*
CELJE 24

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI! VZORCI IN CENIK ZASTONJ

Išče se pridno dekle, ki zna samostojno kuhati in opravljati hišna dela, k majhni družini. Plača po dogovoru. Dopisi pod »Slatina-Radenci 1561«.

Sprejemem pošteno služkinjo, ki razume vsako delo. Tomaž Klasinc, Sv. Marjeta na Dravskem polju, pošta Rače. 1558

Stalna služba! Delavska družina se išče za kravjerejo, svinjerejo in poljedelstvo. Posestvo Gamsenegg, pošta Guštanj. 1551

Vajenca sprejemem. Gole Franc, mlinar, Zg. Voličina 67, Sv. Lenart v Slov. goricah. Prodajam tudi štiri mlinske kamne. 1560

Trgovskega pomočnika, kateri tudi šofira, sprejme tvrdka Škerlec, Gornja Radgona. 1510

Jesen je tu! Preskrbeti se boste morali zopet s toplo zimsko obleko in perilom! Toda kje? — Tudi letošnjo jesen smo poskrbeli za veliko izbiro najrazličnejših štof, volnenega blaga, barhentov za ženske obleke in perilo, po zelo ugodnih cenah. Pridite in se prepričajte! Tušak Josip, trgovina, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 1496

Nogavice vseh vrst; oblačila moška, ženska, otroška; najnovejše, najcenejše v trgovini — pletilnici »MARA«, Pongračič, Celje, Slomškova trg 1 (poleg cerkve). 1533

Ounje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

ZABOJE za jabolka in krompir dobite poceni v Cirilovi, Maribor, Koroška cesta.

Konjske koce, posteljne odeje, nogavice, perilo, obleke, predpasnike, dežnike, rute, blago za ženske obleke, perilo, posteljnino, volno za strojna in ročna dela, pletene obleke, vse vrste pletenine kupite najugodnejše v novi trgovini in pletilnici »MARA« A. Oset, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1486

IZ LASTNE DELAVNICE

pletene jopice za otroke, ženske in moške najceneje v veliki izbiri, tudi po meri tekem 6 ur izdeluje 1508

»LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

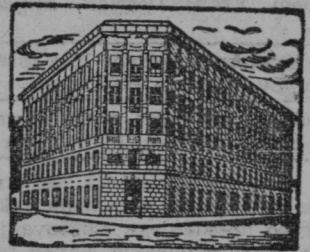
Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

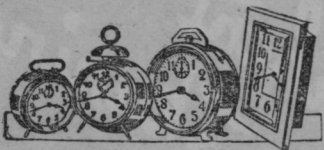
ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Vse različne tiskovine **ZA VAS**

naročajte v
Tiskarni sv. Cirila — Maribor

Doročne prstane, ure, zlatnine
v veliki izbiri in najceneje
Budilke 39 din naprej, žepne ure 45 din naprej
pri urarju
M. ILGER-JEV SIN
Maribor, Gosposka ul. 15
Zahtevajte brezplačni cenik.

Pred likvidacijo jako znižane cene. Damski in pelc-plašči že od 250 din naprej itd.
Trgovcem velik popust nudi 1482

TRPINOV BAZAR

MARIBOR, VETRINJSKA št. 15.

sem pripravil veliko izbiro barhentov, za obleko in perilo, flanele, volnenih štofov, volnenih jopic, odeje, nogavice, hubertus-plašče, moške čepice in klobuke ter nešteto drugih predmetov. — Cene zelo nizke! — Točna postrežba!

STALN O KUPUJEM

suhe gobe, fižol, krompir, orehe, oves, pšenico. — Plačam vedno najvišjo dnevno ceno!

Se priporoča

ANTON HRASTELJ
trgovina z mešanim blagom, 1545
Sv. Lenart v Slov. goricah
podružnica Sv. Benedikt, Slov. gorice.

Moško in žensko perilo

volno, razna ročna dela, DMC, jopce in puloverje, šiviljske in krojaške potreščine
nudi zelo ugodno modna trgovina 1378

MIRKO BREČKO
Maribor, Aleksandrova c. 23.

Kupujte pri naših inserentih!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.